

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének

1901. évi december hó 16-án, azaz hétfőn, délelőtt 10 órakor

Budapest székesfőváros újvárosi házában (IV., Váci-utca 62. sz.)

tartandó évi rendes

VI. nagygyűlésére.

Tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. Földmivelésügyi miniszter képviselőjének és a szövetségi tagok kiküldöttjeinek bejelentése.
4. Új szövetségi tagok bejelentése és felvétele.
5. Jelentés a Szövetségi Iroda működéséről s a Szövetség Évkönyvének bemutatása.
6. Az 1900. év zárszámadásainak előterjesztése s a felmentvény megadása.
7. Az 1902. évi költségvetés megállapítása.
8. A Szövetség államségélye.
9. Az 1902. évi program megállapítása.
10. A Fejérvármegyei gazdasági egyesület javaslata az önálló vámterület ügyében. Előadó: Rubinek Gyula.

11. Javaslat a kíván/dorlási mozgalom szabályozása s e kérdésben országgrészi kongresszusok tartása tárgyában. Előadó: *Buday Barna.*

12. A német vámtarifa. Előadó: *Rubinek Gyula.*

13. Szövetségi tagok esetleges előterjesztései az alapszabályok II. R. 23. §-a alapján.)*

Gróf Desseffy Aurél s. k.,
elnök.

*) 23. §. Hogy a szövetséges gazdasági egyesületek javaslatai vagy a földmivelésügyi miniszter által a nagygyűlés elé terjesztett tárgyak, a szövetségi nagygyűlés elé vihetők legyenek, szükséges, hogy azok a szövetségi nagygyűlés megtartása előtt 10 nappal kinyomatás s a kiküldöttek között való szétosztás céljából az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökének, vagy végrehajtó-bizottságának beküldessenek.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1901. évi rendes közgyűlésére,

mely december hó 15-én, azaz vasárnap d. e. 11 órakor fog Budapesten a székesfőváros új városházájában IV., Váci-utca 62. szám alatt megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv-hitelesítők és jegyző kiküldése.
3. Szavazatszedő-bizottság kiküldése.
4. Kilépő és meghalt 15 választmányi tag helyébe 6 évre tizenöt választmányi tag választása. (Alapszabályok 35. §.).
5. Számvizsgáló-bizottságba 5 tag választása. (Alapszabályok 62. §.)

6. Igazgató-választmány jelentése az 1900—1901. évi működésről.

7. Változások a tagok létszámában az elmúlt egyesületi évben.

8. Számvizsgáló-bizottság és az igazgató-választmány jelentése az 1900-ik év zárszámadása, vagyoni kezelése és vagyonállapotáról.

9. Az 1902-ik évi költségvetés megállapítása.

10. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tagjainak az igazgató-választmányba 3 évre beválasztott képviselői bejelentése. (Alapszabályok II. r. 4. §.)

11. Jelentés a „Köztelek” székház építéséről és az 1900-ik évi június hó 16-ikán tartott rendkívüli közgyűlés által engedélyezett építkezési költsön felhasználásáról.

12. Jelentés az Istvántelek eladásáról.

13. Jelentés néhai id. Luczenbacher Pál végrendeleti hagyatékáról.

14. Emlékeszéd néhai gróf Széchenyi Pál volt egyesületi alelnök és igazgató-választmányi tag felett. Tartja Tormay Béla.

15. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” tagjainak az igazgató-választmány útján a közgyűlés elé terjesztett írásba foglalt beadványai.)*

Budapest, 1901. évi november hó 21.

Gróf Desseffy Aurél s. k.,
az OMGE. elnöke.

*) Hogy a tagok beadványai és indítványai a közgyűlés elé vihetők legyenek, szükséges, hogy azok a közgyűlés megtartása előtt legalább 10 nappal az elnökhöz vagy annak helyetteséhez, vagy az igazgatóhoz beadassanak.

A JENNER-PASTEUR INTÉZET OLTÓANYAGAIT SZÁLLITJA:

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Az anyagok a legjobb tudományos módszer szerint készülnek PERTIK PROFESSOR felügyelete alatt.

VÉDŐOLTÁSOK

LÉPFENE ELLEN.

Az anyag hónapokig eltartható.
BIZTOS VÉDELME NYUJT.

Lovak, birkák, és szarvasmarháknak.

Egy birka oltása 12 fillér.

Egy ló vagy szarvasmarha oltása 24 fillér.

SERTÉSEK OLTÁSA

ORBÁNCZ ELLEN

RAPID-SZÉRUM:

az orbánczos fertőzésnek kitett sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmenti a veszélytől.

Egy sertés szérumos tartós ojtása 18 fillér.

A rendes Pasteur-féle ojtóanyag sertésenként 12 fillér.

Meghívó.

A közgazdasági szakosztály folyó évi december hó 4-én, azaz szerdán délután 4 órakor a Köztelek üléstermében ülést tart.

Tárgyai:

1. Somogy megyei gazdasági egyesület átirata az új német vámfarifa ügyében.
2. A hadsereg-ellátás reformja.
3. Erdélyi gazdasági egyesület átirata a vasuti gyorsáruszállításkönnyítése ügyében.

Gróf Zselénski Róbert s. k.,
a szakosztály elnöke.

Figyelmeztetés az OMGE. tagjaihoz.

Több oldalról jött tudakozódásra értesitem a közgyűlésre jelentkező tagjainkat, hogy a felutazásra szóló kedvezményes vasuti jegyek megszerzése végett a szükséges intézkedéseket megtettem s a jegyek kézhezvétele után a jelentkezőknek haladéktalanul szíjjel fogjuk küldeni.

Igazgató.

Az első segély.

A jövő évi állami költségelírányzatban egy 50,000 koronányi új tétel van beállítva. Rendeltetése leend ennek az összegnek az idegenben tartózkodó magyarok érdekeinek istápolása és visszatérésüknek megkönnyítése. A külföldi államokban tartózkodó magyarok száma ezidőszert megüti az egy milliót. Érdekeiknek istápolására jut rájuk fejenként 50 fillér. Avagy ha az előirányzott összeg tisztán a visszatérés megkönnyítésére fordítatik, visszahajózhat abból mintegy 250 teljesen vagyontalan. Ámde miközben a hajó államköltségen hazahoz kétszázötven embert, aközben kiszivárog az országból tizszer- és huszszorannyi munkás, magával vivén körülbelül két millió korona megtakarított vagy kölcsön vett pénzt. Mintha csak a lyukas hordóba felül cseppenként eresztenénk vissza azt a vizet, amely alul vastag sugárban ömlik el szakadatlanul.

Látnivaló, hogy az előirányzott összegnek nagy gyakorlati jelentősége nincsen, amint hogy nem is lehet. Olyan ország, melyet szegénysége miatt hagynak el, nem lehet olyan gazdag, hogy államköltségen szállitgassa vissza azokat, akik tőle megszöktek. Ugy is csak visszaszöknének az emberek, míg a helyzetük nem javul. Már pedig 50,000 koronával nem lehet megjavítani azokat az életrendi feltételeket, amelyeknek mostohasága miatt évről-évre fokozódik a kivándorlás. Az 50,000 korona legfeljebb csak prémiumnak válik néhány kivándorolt abbéli bátorságának növelésére, hogy próbáljanak még egyszer megmérkőzni azokkal a szegényes viszonyokkal, amelyek elől egyszer már elmenekültek.

A mezőgazdaságnak szüksége van munkáskezre, hiszen a munkabérek évek hosszú sora óta lassu, de biztos emelkedést mutatnak s a nagy gazdasági mun-

kák megtorlódásakor sok gazda küzdvén a munkáshiánnyal, idegen községből kénytelen pótolni saját helyiségének megfogartozott munkáskontingensét. Ez tény. Ám a munkáskezek s a munkáskezek egészséges versenye után való áhítás önző szempontja nem győzi le bennünk azt a részvétet, melylyel a nagy tömeg szegénysége iránt viseltetünk. Hogy a jólét reménye nélkül tengődő nagy tömeg állománya néhány százzal mesterségesen szaporodik, az nekünk nem öröm. A vissza segítettnek sem tartós boldogság. A nemzetnek sem nyereség. Azt szeretnők mi, ha ugyanazon ok csábítaná vissza embereinket, amely ok miatt Amerikát felkeresték: a jobb kereset reménye. Vagy legalább a tisztességes megélhetés kilátása. Ma kisgazda, kisiparos, sőt munkás sem bírja jogosultan ezt a reményt ebben az országban. Tehát jobb neki, ha kinn marad. Ha visszacsaljuk azt, akinek semmit sem adhatunk, akkor olyanok vagyunk, mint a vén és tehetetlen szerelmes.

A gyakorlatban hatást nem várunk attól az 50,000 koronától. De elvi jelentősége van neki. A jelentőség abban áll, hogy a hivatalos magyar állam a kivándorlás betegségének részvétet szavazott. Ezzel az érzelmi külsőségeknek eleget tett. Sőt már a nostrológia néhány esetében az első kötést is alkalmazza. Csupán az orvosoltatási költségek megszavazása hiányzik még. Ezt persze egy állami költségvetésbe beállított tétellel elvégezni lehetetlen. Hogy a kivándorlás kényszere megszűnjék ez országban, ahhoz a kormányzati és társadalmi erők évtizedes, programmszerű összműködése szükséges.

Évek során át a kivándorlás frazeológiai gyakorlatok anyaga volt. Sopánkodtunk és érzékenykedtünk fölötte. Költeményekben dühöngtük ki magunkat, mint a család ott szerelmesek. De hát ugyan akadna-e valaki a hosszú gondolkodás után, aki meg tudja mondani, mit is kellene tennünk a közjólét emelése érdekében? Milyen varázslattal biztosíthatunk érvényesülési tért és tőkegyűjtő erőt a munkának? Mikor még az is tönkremenőben van, aki meglevő tőkénők megmentésén fáradozik! Hogyan emelhetjük mi itt a munka, a szorgalom, a képesség, a találmányosság értékét amerikai színvonalra; ahol szűz föld szomjazza még az ekét s ahonnan a befektetéseknek, a forgalomnak, a ruinnak megközelíthetlen aránya néz velünk farkas szemtel! Elmondhatjuk-e mi azt valaha, hogy nálunk a munka és igyekezet, az élelmesség és szerencsevadászat ezer nemének jobb tere van, mint Amerikában?! A véges emberi előrelátás határain belül még csak reményünk sincs arra, hogy az üzleti szempontok rideg megvilágításában Magyarország jobb talaja legyen a munkának és vállalkozásnak, mint Amerika. De hát nem is ez a mi igyekezetünk.

Javítani a helyzeten csak addig a határig vállalkozhatunk, hogy a tisztos

megélhetés elemi feltételei mindazok számára adva legyenek, akik a nemzeti tevékenységből részüket kiveszik, hogy a produktív munkálkodás jogán a boldogulás jogát is élvezni lehessen. Még ez is nagy probléma nálunk, melynek gyökere a nemzeti élet minden rétegébe elágazik s — mindenütt beteg. Annál inkább érdemes foglalkozni ezzel a problémával.

A költségvetés új tételéből is látjuk, hogy nagyon egybe vág a kormány célzatával, ha az OMGE. a kivándorlás kérdését egész jelentőségében és összes vonatkozásaiban szőnyegre hozza, amint ezt tényleg tenni fogja országosan szervezett mozgalmak keretében. Idő és tapasztalatok egyaránt megérették már kellőképpen ahoz, hogy velük megillető figyelemmel elszámoljon az egész magyar közvélemény. Jövő év tavaszán négy országgrészi kongresszus karolja fel a kivándorlás ügyét s fog foglalkozni annak egész társadalmi és közgazdasági hátterével. Itt kell elkészülni a receptnek azon beteg számára, aki most a kormány incitívájából megkapta az — első kötést. S itt kell gondoskodni arról, hogy ez az első segély ne maradjon utolsó kenet.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

— Rovatvezető: Cserháti Sándor. —

A „Putyi kukoricza“.

I.

Az utóbbi években egyik nagy alföldi magyar városban járván feltűnt, hogy ott igen sokan, rendes időjárás mellett már augusztus hó végén törték a kukoriczát, tudakozódtam, hogy miféle kukoriczát termesztene az illetők, válaszul az alábbiakat kaptam:

Azon a vidéken, ezelőtt mintegy 25—30 évvel, egyik közelben levő uradalom termesztett, meglehetősen elfajzott csinkvántinó kukoriczát. A kukoriczát részes munkások miveltek, akik azonban, szokva lévén az általuk addig termesztett nagycsovü közönséges magyar kukoriczához, ezzel minthogy sokkal kisebb csöveket termelt, sehogysem tudtak kibékülni, azt tartván, hogy nem terem annyit, mint a nagy csövü épen ezért részül kapott kukoriczájukat nem is igen használták továbbtermesztésre. Idővel azonban egyesek mégis megpróbálták termesztetni, amidőn látták azt, hogy ezen jóval korábban megérő kukoricza után a buzavetések jobb, mivel korábban vethettek s a föld fölészántására több idejük lévén, így a kedvező időt jobban kihasználhatták, mint a sokszor csak október közepén törés alá kerülő kései kukoricza után.

A városban és környékén sok ludtómó (hizaló) van, kik szeretnek e célra új, még tökéletesen meg nem érett kukoriczát használni s minthogy a törést július végén, augusztus elején már megkezdik, ebben az időben az ily minőségű kukoriczáért a napiáraknál jóval magasabb összeget is fizetnek. Ezen körülmény a kis 10—15 holdas gazdákkal különösen megkedveltette ezen korán érő kukoriczát, annál is inkább, mivel így fölőlesleges termésüket a hetipiaczokon apránként igen jól értékesíthették.

Egyike ezen élelmes kisgazdáknak, az akkoriban még csak szeptember második felére megérő kukoriczát, az ő céljainak még inkább megfelelővé óhajtván tenni, az ő jó természet eszével a következő eljárást okoskodta ki.

mindazok szá-
k a nemzeti
eszik, hogy a
gán a boldo-
ssen. Még ez
melynek győ-
n rétegébe el-
teg. Annál in-
zzel a proble-

éből is látjuk,
a kormány
a kivándorlás
ében és összes
hozza, amint
szágoosan szer-
ben. Idő és ta-
ettek már kellő-
megillető figye-
egész magyar
tavaszán négy
arolja fel a ki-
lalkozni annak
gazdasági hát-
a receptnek
most a kormány
— első kötetét.
ól, hogy ez az
utolsó kenet.

ESZTÉS.

Sándor. —

ricza“.

k nagy alföldi ma-
nt, hogy ott igen
ett már augusztus
t, tudakozódtam,
sztenek az illetők,
n:
tt mintegy 25—30
uradalom természet-
et csinkvántiúo ku-
munkások mivel-
lévén az állaluk
ü közönséges ma-
inthyogy sokkal ki-
gysem tudtak kibé-
nem terem annyit,
részül kapott ku-
használták tovább-
an egyesek mégis
amidőn látták azt,
megérő kukoricza
ak, mivel korábban
tására több idejük
jobbban kileshették,
ber közepén törés
tán.
kén sok ludtómő
e célra új, még
tt kukoriczát hasz-
lius végén, augusz-
s, ebben az időben
t a napiáraknál jó-
zetnek. Ezen körül-
gazdákkal különö-
ran erő kukoriczát,
főlöskéges termésü-
ent igen jól értéke-

s kiscgazdáknak, az
nber második felére
eljainak még inkább
— az ő jó természe-
járást okoskodta ki.

Amint a kukoricza annyira kifejlődött, hogy a „selymét kezdé kihányini“, tehát a csövek végein kibujtak a bibeszálak, végigjárta az ő 2—3 holdnyi kukoricza-vetését s egy-egy reakötött rongydarabbal megjegyezte a legkorábbi csöveket, különösen pedig az olyanokat, hol ugyanazon száron több cső is fejlődött, majd mikor bejött a törés ideje, előreleszedte az így megjegyzette csöveket és ezek közül kiválogatta azokat, melyek nagyobbra fejlettség mellett jól be voltak növe, csukájuk vékony, rajta a szemek mélyek (hosszuak) s szép pirosas-sárga színűek voltak. Az így kiválogatott kukoriczát vetette el a következő évben; a kiválasztást tovább folytatván évek hosszu során át, olyan kukoriczaféleséget állított elő, ezen senki által nem vezetett egyszerű parasztagyda, hogy ezen kukoricza ma már augusztus végén rendesen beérik s amellet bő termő.

Ezen kukoriczát természetjének gunyveve után nevezték el „Putyi kukoriczá“-nak s ma már ott igen sokan termesztik; kár azonban, hogy nem fordítanak reá elég gondot — mint azt mig élt, az eredeti természet tette — összekeverték más kukoriczákkal, úgy hogy most már csak elvéve lehet tiszta minőségben kapni.

Ezt hallottam röviden a „Putyi kukoricza“ keletkezéséről, amelynek eredete ugyan az idegenbe vezethető vissza, de amelyet a nép egyszerű gyermeke az ő természetes eszével, az ő gondolkodásával céljainak megfelelően átglyurt s nemzeti köntösbe bújtatott.

Tudom, hogy ma már van ilyen korán-erő, szakértelemmel, az idegenből magyarrá alakított nem egy kukoriczaféleség, de azt hiszem, hogy a Putyi kukoricza ugy keletkezésénél, mint tulajdonságainál fogva megérdemli, hogy vele foglalkozzunk.

A Putyi kukoricza szára nem nő nagyra, átlag 160—170 cm. magas, vékony, de jó leveles s nagyon ritkán lehet közötté meddőt találni; átlag 2, de néha 3—4 csövet is hoz, sőt találtam ez idén olyat is, amelyet 5 kifejlett s 3 visszamaradt cső volt.

En ebből a kukoriczából szereztem egy kevés vetőmagot; az elért terméseredményt, előbb azonban a kukoriczának általam rendszeren végzett megmunkálási módját kívánom az alábbiakban ismertetni, ennek keretében elmondván egyszerűen azt is, hogy ezen próbára vetett Putyi kukoricza, mily földbe lett vetve s hogyan megmunkálva.

A föld, melybe a kukoriczát vettem, könnyebb homokos anyagtalaj, az elővetemény istállótrágyával trágyázott zabosbüköny után vetett buza volt. A buza letakarítása után még július hóban lebuktattam a tarlót, másodsor megszántottam november elején 25—26 cm. mélyen, harmadszor tavasszal, amint a föld fagyá kiment, harmasekékké szántottam fel s egyszersmind meg is fogasoltam, mely munka végzése után még mindig voltak kisebb kései fagyok, úgy hogy a föld ez évben különösen szép porhanyóvá vált s midőn április 17-én meg tövisboronáztattam, olyan volt mint a deszka. Az így előkészített földbe vettem a kukoriczát és pedig fészekbe, kapával olyformán, hogy a földet egyszerű sorozóval hosszában s keresztbe megvonaloztatván, a keresztelési pontokra jöttek a fészkek, egymástól minden irányban 75 cm. távolságra s minden fészekbe 4—5 szem mag.

Amint a kukoricza teljesen kikelt, azonnal megkapalom (ezidén május 2.) lókapával, de a lókapá után kézikapások is jönnek, akik a fészkeket kapálják meg, kigyomlálván egyuttal a fészkekből az esetleges gyomokat és a felesleges kukoriczaszálakat, olyképen, hogy minden fészekben csupán két szálát hagynak és pedig azokat, melyek egymástól legtávolabb állanak.

Mindegy két hét mulva kapálok másodsor (május 17.) ismét lókapával és pedig az előző kapáláshoz képest keresztben, ami különben a későbbi kapálásoknál is mindig így történik, de ez alkalommal kézikapát nem használok.

A harmadik kapálás mindegy 3 hét mulva, (június 4.) követi a másodikat s a lókapá után most ismét alkalmazok kézikapásokat is, a fészkek felporhanyítására, a gyomoktöli kitisztítására s ez alkalommal az ezen időben már fejlődni kezdő fatyuhajtásokat is kitepetem.

Negyedszer ismét, mintegy három hét mulva (július 24.) kapálok, de csak lókapával. Ezen időben a Putyi kukoricza már kezdi a csöveket hozni, úgy hogy többször lókapával kártevés nélkül már nem is lehet kapálni, így tehát a további munka törésig, csupán egyszeri fattyazásra szorítokzik.

Ami különben a kapálást illeti, nem kötöm magam ahhoz, hogy hányszor és milyidőközönként kapáljak, négyszer legalább kapálok, de esetleg 5—6-szor is, ha ugyanis sebes esők után a föld kérgecs, cserepes lesz vagy sok a gyom, arra törekedvén, hogy a föld a lehetőségig tiszta s porhanyó legyen.

Töltögetni a kukoriczát nem szoktam, mert több évben végzett kísérleteim alapján meggyőződtem róla, hogy száraz időjárással a töltögetett kukoricza mindig többet szenved, mint a simán munkált; feltéve mindenesetre azt, hogy a termőtalaj elég mély s meg is van mélyen munkálva.

Az ily módon való kukoriczamelvelés első tekintetre talán nagyon költségesnek látszik; az itteni olcsó napszám mellett azonban korántsem az, de nem az jóval magasabb napszámok mellett sem; mert tekintetbe véve azt, hogy sok vidéken az országnak a kukoriczát felébe, harmadán vagy negyedén, szóval részbe munkáló népet a kukoricza jó megmunkálására reaszorítani nem lehet, az ezen körülmény miatti silány termékkel szemben, az elérhető termés-többlet, a megmunkálásra fordított többletadást bőven meghozza.

Itt e vidéken a tulajdonosra legjobb eset az, ha negyedén munkáltatja kukoriczáját, a midőn is ő szántja fel és veti be a földet — tehát eddig legalább kaphat az a kukoricza jó munkát — a szemtermés $\frac{3}{4}$ -része s az összes szár a tulajdonosé, a negyedes megfosztva tőri le a kukoriczát, a szárat levágja, kévébe köti s a tulajdonos a reá eső termést maga szállítja be, viszont a negyedes is ő maga tartozik a saját részét elszállítani. Elvetéstől a törésig a negyedes egyszer kapát s másodsorra fel is tölti a kukoriczát, legjobb esetben később még valamit fattyaz. Ily munka után az elért terméseredmény rendszeren nem több kat. holdanként 15—20 mázsa csöves kukuriczanál.

Jövedelmezőbb a házikézelés nemcsak a nagyobb termesztés folytán, de azért is különösen, mert az így majorságos erővel munkált kukoricza után tiszta gyommentes földet kapunk, míg a részbe munkált kukoricza földje a betakarítás után, különösen réti földeken vagy erősebb nyár után úgy néz ki, hogy az ember inkább évek óta parlagon heverő területnek tartja, mintsem elhagyja, hogy abban azon évben kapasnővényt termesztettek. Miután pedig a kukoriczaföldekre, különösen az Alföldön, legnagyobbbrészt buzát vetnek, ez a körülmény nagyon hozzájárul, hogy épen ezeken a jó földeken oly alacsony a buzatermés átlaga.

Lubinszky Ernő.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

A virágok mesterséges kereszteléséről.

Sok lelkes virágtenyésztőt fog el a vágy, hogy kedvelt virágai között olyanokat, olyan színűeket bírhasson, a minő másnak még nincsen. Meg is próbálja elérni ezt a vágyat, majd különféle trágyázással, majd talajkeveréssel, majd másféle mesterfogásokkal. Kedves mesterfogás többek között a virágok keresztelése.

Kiválasztunk egy szép virágot s ha az himnős virág — azaz ha anyja is, porzó is van benne — a hímeket mielőtt megérnének, belőle kivágjuk s mi magunk hintjük be az anyát egy másik kiválasztott virág himporával. Kellő ápolás után az így mesterségesen megtermékenyített virág magot hoz s ha az ilyen magvakat elültetjük; talán olyan virágok is nőnek belőlük, a minő virágunk nekünk sem volt eddig s lehet, hogy másnak sincs.

Ennyiből áll, röviden elmondva, a mesterséges keresztelés, amely uton mi új alakokat, új változatokat, vagyunk képesek teremteni.

Csak hogy, ha sikeres kereszteléseket akarunk végezni, akkor nemcsak ügyesen kell a keresztelés munkáját elvégeznünk, hanem tudnunk kell még egyebet is a keresztelések természetéről.

Igen hasznos enemű tudnivalót mond el kedves kis cikkében egy belga szakember, Jules Burvenich.*

Ime, — mondja Burvenich — a kertészek rendszeren a következőképpen szoktak eljárni:

Kiválasztanak valamely fajnak fehérszínű virágaiból egyet s egy másikat, amelynek színe élénk piros. Céljuk az, hogy e két virág mesterséges keresztelésével kétszínű változatokhoz, vagy olyanokhoz jussanak, amelyek színe a szülők virágszíne között áll, pl. halavány-piros vagy rózsáslehető.

Nagy gonddal el is végzik a keresztelés egész munkáját. A virág kötött is magot, a mag szépen megérett, leszedték s vigyázva el-tették. Eljő a vetés ideje, majd ha a növények kikeltek, a gondos átültetés. A növények szépen fejlődnek s a lelkes apa, — mert apának nevezhetjük az ilyesmivel foglalkozó kertészt — alig várja már a virágzás idejét, hogy láthassa: meg lett-e fáradozásának a kívánt eredménye?

Elérkezik végre ez a várva-várt időszak is: a növények virágzásban vannak!

S ekkor csakugyan meg is esik, hogy már most, ebben az első ivadéokban akad a kertész egyes ritka példányokra, melyek vágyának, céljának többé-kevésbé megfelelnek. De ime, tulnyomó része a növényeknek nem olyan, a minőt a keresztelő óhajtott s gyakran megesis bizony az is, hogy a gondosan felnevelt növények között nincsen egyetlenegy olyan sem, amelyik új színben pompázna: egyrésze a növényeknek fehéren, a másik része pedig pirosan virágzik.

Nos, ha így van a legtöbb kertész abban a hiszemben, hogy fáradozása, a mesterséges keresztelés, nem sikerült, elkedvetlenedve abbahagyta kísérletezését.

Pedig nincs igaza és nem cselekszik helyesen — folytatja cikkkecskét Burvenich.

Az eredmény nemlegesnek látszik, de valóban mégsem az. Mert szedjük csak össze ezeknek a szívesen nem látott piros és fehér virágoknak a magjait s szépen vessük el. Nos, ha a növények felnöttek és virágoznak, akkor látjuk csak, hogy ezek között — amit a fehér- és pirosvirágu szülők magjai után nem vártunk volna — vannak bizony pirosan szegélyezett vagy pirososkú fehér virágok, vannak talán piros-tarkák, vagy esetleg különböző színárnyalatúak. Szóval, mi ebben a második ivadéokban már találhatunk olyanokat, amelyekben a nagyszülők (a keresztelt piros és fehér virág) saját-ságai összekeveredtek, egyesültek. Ezzel hát elértük vágyunkat, célunkat.

Igaz ugyan, hogy sokszor hiába fáradozunk a kereszteléssel, a második ivadék sem hozza meg azt, amit elérni óhajtottunk. Annyi azonban bizonyos — és ezt ne feledjük — hogy a mesterséges kereszteléseknél rendszeren csak a második ivadék az, amelyek alapján fáradozásunk sikerét megítélhetjük

M. Gy.

*) Lásd a „Revue Horticole“ 1. é. 18-ik számában a: „Sur les résultats du croisement artificiel“ című cikket.

Gyomirtás a gabonaföldön.

M. C. Dussere a lausanne-i gazdasági kísérleti állomáson (Svájcban) négy éven át, 1897-től 1900-ig, folytatott olynemű kísérleteket, hogy a vadrepce és egyéb gyom mint volna kiüríthető különféle sóoldatok segítségével a gabonaföldekről.*

Kísérleteinek eredményei röviden a következőkben foglalhatók össze:

Valamennyi szer között a gyomok ellen a leghatásosabb a gabonának a legkevésbé árt a 4—5%-os rézgáliczoldat. Ebből egy hektárra 5—10 hektoliter szükséges.

Kísérleteink utolsó két évében Dussere chilisalétromoldattal, továbbá chilisalétrom- és rézgáliczoldat keverékével is kísérletezett. A keveréket akként készítette, hogy 1 hektoliter vízben 2—3 kg. rézgáliczot és 10—20 kg. chilisalétromot oldott fel. Ebből a keverékből egy hektárra 8—10 hl. kellett. Ha a vadrepce-növények zsengék, úgy a gyengébb keverék is jó hatással jár (1 hektoliter vízre 2 kg. rézgálicz és 10 kg. chilisalétrom.)

A gabonaföldeket szép derült időben kell permetezni, mégpedig olyankor, amidőn állandóan derült idő jár, s így számíthatunk arra, hogy a permetezés eivégzése után még egy-két napon át nem fog esni.

A chilisalétrom-rézgáliczoldatot akkor tanácsos alkalmazni, ha a gabona még fejletlen, nem sűrű; ha már a vetés sűrűn áll, sokkal jobb szolgálatot tesz a tiszta rézgáliczoldat, mely, mint fentebb említettett, 4—5%-os összetéiben használandó.

A tiszta chilisalétrom 20%-os oldatban a zsenge vadrepce-t nagyon hamar tönkretesz s e mellett, mint a gabona trágyaszere is szép hatást fejt ki.

Ama kísérletek, amelyeket Dussere 15%-os rézgáliczoldattal tett, nem szolgáltattak megfelelő eredményt; a gyomok nem irtódtak eléggé s viszont a gabona jobban szenvedett, mint egyéb oldatok használatánál. M. Gy.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

A kigazda gazdaságának biztos alapra fektetése.

M. D. ur K-ról, mint egy gazdákól álló társaságban feimerült alábbi kérdéssel fordult a „Köztelek” szerkesztőségéhez: „Tekintettel az alacsony gabonáraakra, melyen rövid idő alatt a legnagyobb valószínűség szerint változás nem igen áll be, miként alakítsa át a kigazda (egyszerű földmives) gazdaságát, hogy a folytonosan fokozódó állami és községi terheket ne csak elviselni tudja, de gazdaságát biztos alapokra fektetve hagyhassa utódaira és örökösire?”

A vélemények nagyon eltérők voltak. Ezen eszmecseréből folyólag, bátor vagyok a tekintetes Szerkesztőséghez fordulni kérve, legyen szives becses véleményét alulírottal közölni.”

A kérdésben forgó fontos feladattal már nagyon sokan foglalkoztak s az ezirányban javasolt és foganatosított intézkedések oly mérvűek, hogy azok kellő méltatása ezen cikk keretébe be nem illeszhető, minél fogva csak a leglényegesebb pontok kiemelésére szorítokozunk.

Kis gazdaságok berendezésénél is ugyanazon vezérelvek követendők ugyan, amelyek a nagybirtok kezelésénél érvényesek s főképen abban állanak, hogy a főszűly oly termelési ágak felkarolására helyezendő, amelyekből az adott viszonyok közt, a legkedvezőbb jövedelmi eredmények remélhetők, mindazáltal azzal a különbséggel, hogy a kigazda a sok és gondos mun-

kát igénylő termelési ágakat előtérbe kell hogy helyezze, mivel ezek segítségével munkáját jobban értékesítheti, és jövedelmét nemcsak gyarapíthatja, hanem biztosabb alapra is fektetheti.

Ezt az elvet elfogadva, kis gazdaságok berendezésénél a gabonatermesztés lehetőleg leszállítandó lenne s e helyett ahol lehetséges a szőlő-, gyümölcs- s zöldségtermesztés, továbbá a cukorrépa termesztése lenne felkarolandó, ahol ez nem lehetséges a takarmánytermesztés lenne fejlesztendő, az állattartási ágak közül pedig különösen a baromfitenyésztés, továbbá a tejgazdaság, nevezetesen a szövetkezeti vajtermelés veendő figyelembe, a melylyel karöltve a sertésenyésztés is folytatható. Az igáserő olcsóbbá létele czéljából nagyon fontos, hogy az igásmunka lehetőleg erősebb tehennel végeztesék, ami a tejgazdasággal karöltve minden nehézség nélkül keresztülvihető. Ezen az uton továbbá a gazdaság trágyaszükséglete is biztosítható.

A munka- és keresetbiztosítás szempontjából pedig nagyon ajánlatos a háziipar felkarolása, melynek számos ágai közül csak a kosár-, szalma-, és gyékényfonásra, a fafaragási iparágakra és a himzési iparra utalunk, amelyek épűgy, mint akár a szőlő-, gyümölcs- és zöldségtermelés, akár a tejgazdaság és baromfitenyésztés számos község, sőt egész vidékek vagyonsodásának főtényezői.

A boldogulásra tehát ugyszólván ma már mindenütt mégvan az alkalom s hogy ez az irány eddig jobban nem terjedt, ennek oka különösen két körülményben keresendő, egyrészt az értelmi és szakképzettség, másrészt a szükséges tőkeerő hiányában.

Az első tekintetben Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterünk kiváló érdeme, hogy különböző szakiskolák, gazdasági tanfolyamok és előadások szervezése által a kigazdák szakképzettségének emelésére iparkodik hatni, aminek máris fényes eredményei konstatalhatók, mint ez a Köztelek majdnem minden számában olvasható, a másik tekintetben pedig a földhiteleg szervezésén kívül különösen a hitel-, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek alakítása van hivatva a kigazda anyagi érdekeit előmozdítani s őt fokozatosan a nyomor posványából a jólét magaslatára emelni, amint ez tényleg sok helyütt meg is történt.

Ezen fejtegetésekből kitetszik tehát, hogy a kigazda osztály nyomasztó helyzetének gyökeres javításához a kormány és a társadalom hathatós közreműködése szükséges ugyan, hogy azonban magára a kigazda osztályra is az a nagy feladat vár, hogy gazdaságilag teljesen átalakult korunk követelményeit felismerve, azokhoz alkalmazkodni tudjon, mert a külső segítség csak módot, eszközt nyújt a boldogulásra, de magának a gazdának a feladata, hogy ezt az eszközt saját javára forgítsa. Hensch Árpád.

Vetésforgó módosítása és zöldtrágya alászántása.

S. Ö. gróf egy vetésforgó esetleges módosítása és csillagfürt-zöldtrágya alászántása iránt az alábbi kérdéssel fordult szerkesztőségünkhöz:

„Gazdaságom 280 magyar hold, elég jó erőben lévő, rozsot jól termő tiszta homok (vörös löher, biborherét és baltacizmet nem termi meg). Áll 120 hold agyagos homokból (melyen csak kétes buzatermés várható). A vetésforgó a homokos földön háromnyomásos és pedig: 1. parlag — amennyire lehet trágyázva és zabhosbükönnyel eivetve. 2. Rozs. 3. Kapás és zab. 4. Zabtarlóban nyulzapuka, kapás helyén lupinus. 5. Rozs. 6. Feles kukoricza. A 120 hold agyagos homok forgója a következő: 1. # répa, kukoricza, csalamádé, 2. árpa löherrel, 3. löher, 4. buza, ennek tarlójába azon esztendőben köles, muhar, hajdina, 5. # bükönnyös zab, ennek tarlójába azon esztendőben szintén köles, muhar, hajdina, 6. árpa, 7. rozs. A sok köles és muhar termesztésére szükségem van, mert birtokomon alig van régt (10 magyar hold), az is gyenge, sásos. Tartok 10 db lovat, 6 db csikót, 20 ökröt, 7 tehenet, körülbelül 40

növendék állatot. A köles-és muhar erőltetett termesztésére szükségem van, főleg a szalastakarmányok szaporítása miatt, másrészt pedig a tulságosan elhatalmasodó perje irtására, melyet sok évi tapasztalatom után csak úgy lehet pusztítani, ha nyáron át a földek köles, muhar, hajdina és mustárral lesznek bevetve.

Együttal arra nézve is kérek felvilágosítást, melyik szántja jobban a földet a köles, muhar vagy hajdina-e?

A nagy laposzemű fehér csillagfürt (lupinus alba) alászántására nézve is kérek felvilágosítást; mert ha ezt július közepén teszem 20-ika körül, virágzása közben szántom alá, akkor eszem azon előnytől, hogy a levegő nitrogénjéből földemet minél inkább gazdagítom, mert még csak ekkor képződnek rajta a nitrogén-szívó baktériumok, ha pedig virágzása után szántom alá az már szeptember végére esik — így csak egy szántásba vehetem a rozst — melyik eljárás jobb? Megjegyzem: hogy ezen homok földek nagyon reászorulnak a nitrogénre, mert nem is vagyok képes az egész parlagot minden 6 esztendőben istállótrágyával ellátni.”

A kérdésben közölt vetésforgók a növények sorrendjét illetőleg megfelelnek ugyan, csak hogy a gazdaság trágyaerejével különösen a homoki forgó nem áll arányban, minek oka abban rejlik, hogy a 400 m. hold szántóval bíró gazdaságban mindössze 60 drb számos állatnak megfelelő állomány tartatik, miszerint egy számos állatra kereken 66 hold szántó föld esik, holott a szükséges trágya biztosítása czéljából egy-egy számos állatra legfeljebb 4 m. hold számítandó.

Hogyha tehát az állatállomány nem szaporítható, a trágya hiánya a tervezett zöldtrágyával nem lesz pótolható s a bajon valószínűleg csak úgy lehetne segíteni, ha a zöldtrágyázás műtrágyázással hoztatnék kapcsolatba; olyformán, hogy a csillagfürt m. holdanként 100 kg. szuperfoszfátat és 50 kg. kálisóval megrágyáztatnák; a szuperfoszfát esetleg 200 kg. Thomassalaklisszittel lenne pótolható.

Ebben az esetben a homoki forgó következőképpen lenne módosítandó:

1. Zabosbükönny istállótrágyával és csillagfürt műtrágyával.
2. Rozs.
3. Kapás és zab nyulzapukával és műtrágyával.
4. Csillagfürt műtrágyával és nyulzapuka.
5. Rozs.
6. Tengeri.

A második forgónál felmerül a kérdés, hogy a buza tarlójába vetett köles, muhar és hajdina szolgált-e megfelelő termést? Ha ez kétséges, czélyszerűbb lenne a buza tarlóját megrágyázni és őszi bükönnyös rozssal eivetni, amely után a következő évben zabosbükönny, köles, muhar és hajdina következhetnék. Így jobban megoszlanék a nyári száraz időjárásból eredő kockázat.

A talaj kiszáritása tekintetében a köles és muhar egyrangúak, míg a pohánka úgy a talaj nedvességét, mint annak tápanyagtartalmát kevésbé veszi igénybe.

A zöldtrágyának vetett csillagfürt, abban az esetben, ha utána őszi rozs vetendő, mintegy hat héttel a rozs vetése előtt alászántandó, ami azonban rendszerint vesződséges munka s azért a csillagfürt előzetes lehengerezését ajánljuk; azonkívül az alászántott csillagfürt is meghengerezendő, hogy gyorsabban elkorhadjon. A vetészántás a rozs alá ez esetben valamelyest mélyebben s lehetőleg a vetés előtt 3—8 nappal adandó, hogy a föld a vetésig kellően megülepedhessen. Különben ezen miveleteknél is nagyon sok függ az időjárástól, minélfogva tényleges szabályokat megállapítani nem lehet.

Hensch Árpád.

*) Lásd a „Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten” 6. 2. és 3. számát.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

615. kérdés. Kérünk szives felvilágosítást, mely tápértéke van a kölesnek megdarálva és czélszerű-e kölest tengeri helyett, tekintve ezen termények mostani árát hizlalásnál etetni, a köles ára előttünk most ismeretlen az új tengeri ára itt ma helyben 9 korona.

Cséri-i bérgazdaság.

616. kérdés. Számtalanszor olvashatjuk a takarmányok összeállítás készítésénél a következő: jó minőségű zabosbükönyszéna szárazanyagtartalma 83,3, repcezapogácsának 88,7, malátacsirának 90,0 stb. Dietrich-féle táblázatot használva s utána számítva e számokat soha sem kaptam. Tisztelettel kérem a „Köztelek” szerkesztőségét, mely eljárással juthatunk általam említett számokhoz. Méltóztatásuk „Feleletek” rovatában erre nézve felvilágosítást adni.

M. J.

618. kérdés. Kérnék szives felvilágosítást, hogy volna legczélszerűbb a répaszelet etetése, fejős tehenek, jármos ökrök és növendék 2 és 1 éves bárányaimmal, ugyszint a répaszelet kezelésére nézve is kérek utbaigazítást, hogy bánjak el vele, hova tegyem, hogy meg ne fagyjon? mult évben sikertelen volt, az állatok igen rosszul néztek ki tőle, bizonyosan nem jól kezeltem.

B.

618. kérdés. Több száz holdat kitevő kaszálónk, melyen csak savanyu széna terem, miután alomszalmánk elegendő mennyiségben van, nem volna-e másként jobban értékesíthető, mint ahogyan mostan van, mivel talaja tőzeg és részben tőzeges. Ha netán a tőzegnek eladása czélszerűbbnek bizonyulna, hol, melyik hazai vagy külföldi czégnél lehetne tőzegünket értékesíteni?

R. A.

619. kérdés. Kérném a Feleletek rovatában tudatni velem, miféle betegség lehet az a baromfinál, hogy a szeme megdagad, később teljesen becsipásodik és az után elhull és milyen orvoslás volna czélszerű.

Cz. J.

620. kérdés. Kérem a t. Szerkesztőséget, méltóztatásuk velem tudatni, hogy az alanti etetési módszer 3 $\frac{1}{2}$ hónap óta hizó tarka ökrök-nél helyes-e? A hizó ökrök átlagsulya darabonként 650 kgr., naponta kétszer etetve; 24 óras páczczal, adagolás a következő: 4 kg. tengeridara, 1 kg. buzakorpa, $\frac{1}{2}$ kg. repcezapogácsa, 12 $\frac{1}{2}$ kg. répa, 7 $\frac{1}{2}$ kg. burgonya, 3 kg. zabosbükönny (melyből 3 kg. szecsakázva páczcba), 2 kg. buzapolyva, 30 gramm só a páczra öntözve. A további etetési módunk, minden harminez napon tul, 1 kg. tengeridara és $\frac{1}{4}$ kg. pogácsatöbbllettel történik, a hizó ökrök február hó 1-re lesznek készek.

D. J.

621. kérdés. Gazdaságunkban van egy, egypár köre épített malom, mit darálásra használunk, egy cséplésre használni szokott 8-as lokomobillal; természetesen csak időközökben, vagyis akkor, midőn hizóba fogott söréink és sertéseink számára tengeri stb. darára szükségünk van. A debreczeni m. kir. iparfelügyelőségtől a napokban „Gyárvizsgálati” és „Baleset bejelentési” könyvecskét kaptunk s azon értesítést, hogy gazdasági darálómalmunk mint „gyár” van felvéve. Amennyiben nem tudjuk, hogy ezen eljárás helyes-e az iparfelügyelőség részéről, valamint azt sem, hogy ebből kifolyólag háramlik-e valami nehézmény a gazdaságra — esetleg nagyobb megadótatás. Kérjük, hogy ezen ügyben bennünket felvilágosítani s az esetleges jogorvoslására figyelmeztetni sziveskedjenek.

Pusztá-tenyői gazdaság.

622. kérdés. Becses lapjoknak f. hó 13-iki számában az 571. sz. kérdésre adott felelet kapcsán vagyok bátor kérdező: Ha a bérlő az épületeket leltár szerint veszi át, köteles azokat a bérlet tartama alatt fentartani és a használhatóság érdekében szükséges igazításokat sajátjából eszközölni: mi történik akkor, ha egy épülettel a bérlet ideje alatt oly rossz lett,

hogy azt igazítani nem lehet, de teljesen új gerendázat és zsindelezés szükséges. Köteles-e a bérlő vagy kényszeríthető-e a birtokos ezen háztetőt újból megcsináltatni?

H. S.

623. kérdés. F. év okt. 1-én átvettem egy bérletet, mely a tulajdonos által irt szerződésben 367 hold és 441 □-ölnök lett beírva 1200 □-ölnökkel számítva, a kataszteri birtokiv tanúsága szerint, amely birtokivnek a száma szintén a szerződésbe beiratott, csak 352 hold és 31 □-öl van szintén 1200 □-ölnökkel átszámítva, tisztelettel kérdem, minek minősíthető a tulajdonosnak ezen eljárása akkor, amidőn a kataszteri birtokivnek a másolata kezében volt s mit tehetek én, mint bérlő a tulajdonos ellenében.

2. A kataszteri birtokiv szerint én 12 hold kertet, 4 hold legelőt és 93 hold erdőt vettem át, a szerződés vagyis annak 5-ik pontja így szól: Tartoznak bérlők a kertben, legelőn és árokpartokon a fát gondozni, azokból kivágni vagy megcsináltatni tilos.

Az erdő kihasználásánál a tulajdonosnál az volt az uzus, hogy minden második évben 100 méter fát vágatott, részint eladás, részint saját használatára.

Tisztelettel kérdem, van-e jogom, miután a haszonbért azért éppen úgy fizetem, mint a többi földért ezt az uzust tovább folytatni vagyis, miután a mult évben vágva nem volt, ez évben 100 méter fát saját használatomra kivágnam, megjegyzem még, hogy az erdő nincs állami felügyelet alatt.

3. Bár a szerződésben nem volt kikötve, hogy haszonbérletnek a tulajdonos szénát átadnia tartozik, de szerintem a szénát vagyis takarmányt minden bérlet átadásánál a tulajdonos méltányos áron átadja a bérlőnek, nálam ez úgy történt, hogy a tulajdonos a szénát mind megtartotta magának s jószágait azt feleletni itt hagyta, még pedig egy farka birkát, lovakat és szarvasmarhát s ezzel elfoglalta azokat az épületeket, amelyekért én haszonbért fizetek, sőt a lakásomból is 3 szobát magának tartott fenn akkor, amidőn a szerződésben nekem volt átadva minden épület. Tisztelettel kérdem van, vagyis volt-e ehhez joga a tulajdonosnak s ha nem volt, milyen kártérítést követelhetek.

G. J.

624. kérdés. Az 1900-ik évben életbe lépett gazdatiszti törvény illetve birtokos és gazdatiszti közötti jogviszonyok szabályozása illetékes-e már most 1902-ik év előtt is a törvényhatóság fogantatására? vagy 1902. év kezdetén kerül e kérdés a törvényhatóság érvényesítésére?

2. Jogos-e a gazdatiszt felmondása ily esetben és követelheti-e kártérítést?

3. Szerződés csak szóbeli megállapodás szerint van, felmondásról vagy annak idejéről nincs szó említve: most már kérdem, oklevélnek hiányában megítéli-e a törvény a felévi járandóságot, hogyha a nőtlen gazdatiszt pénzfizetésén kívül élelmezést, illetve teljes ellátást élvez a birtokostól, megítéli-e a törvény ez utóbbinak pénzbeni megváltással ennek értékét az esetben, ha gazdatiszt törvényes okok miatt hagyja el azonnal a gazdaságot? (Értve lakást, fűtést, világítást és kiszolgálást.) Mennyibe szokták ezt számítani? És oly esetben, ha a gazdatisztnak a jövedelem után bizonyos perzentje van kikötve, mint állapítja meg azt a törvény ily körülmények között, amit most még ez évre kimutatni nem lehet?

4. Melyik bíróság hatásköréhez tartozik ezen ügy?

Gazdatiszt.

625. kérdés. Akinek 90 holdja van — 1100⁰ — feleségével közbirtok, társulhat-e külön vadászterületre vagy nem. Az 1883. törvény határozatlan 50 kataszteri holdat kíván.

N. K.

626. kérdés. Nógrádmegye hegyes-völgyes vidékén hol 660 hold szántóföld van, melyből 250 hold őszi vetés, 150 hold tavaszi, 60 hold bükönny, 60 hold here, 40 hold kukorica és 100 hold fekete ugar, a kukoricaföld trágázva van, mely után őszi jön. Mindehez van 10 pár ökör és 6 pár ló, melyekkel kettesbe szán-

tunk egyes ekével. Elégséges-e ezen igäserő, ha a cselédeknek még más gyalog munkát is kell végezniök?

K. J.

627. kérdés. Örökségkép egy 37 holdas táblát kaptam, mely még 8 esztendeig a bérlő tulajdonát képezné a néhai apámmal kötött bérletszerződés értelmében. Am a bérlő talán megunt a házikezelést, mert az ősszel parasztnak adta felesbe a bérlettárgyat, anélkül, hogy erre tölem, mint tulajdonostól engedelmet nyert volna, vagy engem értesített volna. A kiállított szerződés értelmében a bérlő bérletbe, tehát saját kezelésbe veszi a bérleményt, nézetem szerint akkor nincs jogosítva azt idegen feleseknek albérletbe kiadni, lévén a bérlet személyhez kötött. A bérlő eljárása azért sérelmes rám nézve, mert ő a tulajdonos s a munkás között éppen úgy játsza az intermediaire szerepét, mint a fogyasztó s termelő között a kereskedő. Jelen esetben pedig ez nekem hátrányomra van. Azt kérdem, a bérlőt megtámadhatom-e perrel s van-e kilátásom, hogy a pert meguyerjem?

A. B.

Felelet.

Hizlalás kölessel. (Felelet a 615. sz. kérdésre.) A kölesnek a tengerihez viszonyított hizlaló értékét átlagos összetételükből ítéljük meg, mely százalékokban kifejezve a következő:

	köles tengeri	
emészthető fehérje	8'0	8'4
emészthető zsir	3'1	4'8
emészthető szénhidrát	46'8	60'6
tápegység 1:2:1 arány szerint	61'0	78'6

Eszerint 100 kilogramm tengeri körülbelül annyit ér, mint 127 kilogramm köles, vagyis a köles hizlaló értéke a tengeri hizlaló értékénél csak 77 százaléka. Ha tehát a tengeri q-ja 9 koronáért adható el, akkor kölesünket csak akkor érdemes tengeri helyett föletetni, ha annak q-ért legföljebb csak 6'93 koronát kapnánk, mely esetben egyre megy, hogy a kettő közül melyiket használjuk takarmányul s melyiket adjuk el. A köles csekélyebb hizlaló értéke főleg vastag héjától származik, mely ugyszólván értéktelen, míg a tengerinek héja, mely persze szintén értéktelen, tömegre nézve nagyon elmarad az aprószemű köles héjának tömegétől. A kölest rendszerint lovakkal legczélszerűbb etetni, mert a zabot többnyire pénzbeli nyereséggel tudjuk vele pótolni, miután a köles is inkább az izomerőt s kevésbé a gyarapodást mozditja elő. Azonban bármint állattal etessük is a kölest, öregszemű darát kell belőle készíteni, mert az apró s gömbölyű kölesszemek jelentékeny része rágalatlanul nyelgetvén le, emésztetlenül ürítettetik ki, ha darálás által szét nem szakítjuk az emészthetetlen héjakat. A darát továbbá szecsakával is czélszerű jól összekeverni, hogy így alaposabb rágasra kényszerítsük az állatot.

Cselkő.

Szárazanyagtartalom a takarmányban. (Felelet a 616. sz. kérdésre.) A teljes takarmányelemzés kiterjeszkedik a szárazanyag, ny. fehérje, ny. zsir, n. mentes vonadék, ny. rozst és hamu mennyiségének egyenkinti meghatározására s ha az elemzés teljes pontossággal eszközöltetik, akkor a szárazanyagunk meg kell egyezni a másik öt elemzési adat összegével, pl. így. Bizonyos zabosbükönny elemzettetett, abban találtatott: 85'3% szárazanyag, 11'9% ny. fehérje, 3'5% ny. zsir, 37'3% n. mentes vonadék, 24'0% nyersrost, 8'6% hamu, összesen 85'3%. Csakhogy nincs az a chemikus, aki teljes pontossággal tudná a takarmányt meg-elemezni s így minden teljes takarmányelemzésnél némi különbséget találunk a szárazanyagtartalom s a másik öt elemzési adat összege között. Ezt a különbséget azonban nem szabad a chemikusnak önkénytelen kijavítani s ő nemis javítja ki, mert ez a hiba nem szégyenletes reá nézve, miután tisztán csak az emberiség fogyatékosága az, mely miatt elköveti. Hogy azonban ez a hiba lehetőleg csekélyre apasztassék, annál fogva pon-

tosabb vizsgálatoknál 3-szor elemzik meg ugyanazt az anyagot s a két legjobban megegyező elemzés átlagát tekintik helyesnek, amivel mérséklődik ugyan a hiba, de teljesen nem küszöbölődik ki. Ilyen hibás elemzési adatok szolgáltatják most az anyagot a nagy átlagok kiszámításához s ez fő oka annak, hogy a takarmánytáblákban ugyszólván sohasem egyezik meg a szárazanyag a másik öt adat összegével, mint ahogy azt pl. a zabosbükönnyátlagos összetétele mutatja, mely következő: szárazanyag 83·3%, ny. fehérje 11·6%, ny. zsír 3·3%, n. mentes vonadék 36·3%, nyersrost 24·1%, hamu 8·6%, összesen 83·9%.

Az itt mutatkozó 0·6%-nyi hiba továbbá még egy körülménytől származik, nevezetesen attól, hogy nem minden takarmányelemzés teljes, mert gyakran csak egyes alkotórészek, pl. a ny. fehérje s a ny. zsír határozatnak meg, azonban a takarmány átlagos összetételének kiszámításához ezen adatok is felhasználhatók s így ha pl. a zabosbükönnyé a szárazanyag átlagát teszem 400 elemzési adatból számították ki, a ny. fehérje átlagát, talán 500 adat szolgáltatja s így tovább. Erre ugyan azt lehetne mondani, hogy az átlagokat csak teljes elemzésekből kellene vonni, csakhogy ezt azért nem követik, mert az átlagos szám annál megbízhatóbb, illetőleg annál jobban közelíti meg a valóságos átlagot, minél több egyes adatról ered. Így tehát cseppet se téveszsen meg minket az, hogy a táblák számai között nincs teljes összhang, mert azok így is csak oly értékesek, mintha ezen összhang megvolna. Utóbbi különben nagyon könnyen el lehetne érni úgy, ha a vegyészek lemondának a szárazanyagtartalom külön meghatározásáról s egyszerűen csak a másik öt adat összeadása által állapítanák azt meg. Csakhogy ez mesterséges szám lenne, míg a mostani átlagos szárazanyagtartalom valóságos elemzési adatokon alapszik.

Répaszelet takarmányozása. (Felelet a 617. sz. kérdésre.) A friss répaszeletet épp úgy s ugyanolyan mennyiségben etetjük mint a takarmányrépát, de miután a szeletben kevesebb a táplálóanyag, több szál és abrakanyagot kell azét megfogadnunk, mint a répát. A fejőstehenek s jármosokrök tehát fejénként s naponta mintegy 20 kg. répaszeletet vagy esetleg többet is kaphatnak, de a növendék állatokkal csak keveset etetünk vagy teljesen mellőzzük azt, mert utóbbiaknak nem igen felelnek meg a kilugzott takarmányok, miután azok nem támogatják kellően a csontok növekedését. Hogy a répaszelettel tartott állatai tavaly rosszul néztek ki, azt főleg annak vagyunk hajlandók tulajdonítani, hogy a répaszeletet tulbecsülve, nem etetett velük elegendő szénát s abrakot, s ezért a jövőre nézve melegen ajánljuk, hogy a répaszeletnek ne tulajdonítson az állatok táplálkozásánál nagyobb fontosságot, mint pl. a főzeléknek az emler táplálkozásánál, mert a répaszelet épp oly kevésbé tudja az állatot kellő erőben tartani mint a főzelék az embert, ha kenyérrel és hussal, vagyis táplálóból anyagokkal nem töldjük meg azt. Hogy állataival mennyi s minő szénát s abrakot etessen a szeleten kívül, azt persze csak akkor tudnánk megmondani, ha azok fajtája, élősulya, tejlőképességéről s ha takarmánykészletéről kellő tájékozottsággal bírnánk. A répaszelet eltartásáról csak annyit, hogy azt be kell vermélteni, hasonlóan, mint ahogy a káposztát savanyítjuk be. Legjobb ha kifalazott oldalfalakkal bíró verembe tiportatjuk a szeletet, s azután deszkákkal lefödve, kövekkel terheljük, hogy a szelet fölsőleges vize elhuzódjék. Szükség esetén egyszerű földverembe is lehet a szeletet besavanyítani, csakhogy itt sok föld keveredik hozzá.

Tözeges terület értékesítése. (Felelet a 618. kérdésre.) A tözeges területet bizonyára jobban lehet értékesíteni az esetben, ha az ott előforduló tözeg kiaknázatik. Ma már a tözeget igen sokféle célra használják fel, mint almozó

anyagot, tüzelőszert, árnyékszék fertőtlenítésére, csomagolásra stb. Az első kérdés azonban az, vajon a rendelkezésre álló tözeg jó-e? A jó tözegnek ugyanis puhának kell lennie s nagy vízfelszívóképességgel kell bírnia. Mielőtt tehát kérdésttevő ur a tözeg kihasználásába belekezdené, célszerű lenne a tözeget valamelyik vegyészeti állomásnál megvizsgáltatni. Ha az jónak találtatik, úgyhiszem, hogy kelendőségnek fog örvendeni, különösen az oly években, mint az idej, amidőn az ország egyes vidékein az alomszalmaszükséglet igen nagy s a szalma ára tulmagas. Ily esetben a tözeget kitünően lehetne az alomszalma pótlására felhasználni. Ez évben több helyről intéztetett kérdés hozzánk, hol lehetne tözeget beszerezni. Sajnos nálunk a tözeg kihasználása még igen ritka helyen történik, dacára annak, hogy a kiaknázás nem sokba kerül s az értékesítés jó. A tözeg átvétele iránt méltóztatnék talán a magyar mezőgazdák szövetkezetével érintkezésbe lépni.

A baromfihimlő és gyógyítása. (Felelet a 619. sz. kérdésre.) A baromfiak betegsége az u. n. gregarinosis vagy baromfihimlő vagy fertőző hámdaganat. Elemi szervezete állati élősködők okozzák, amelyek a betegekről az egészséges szárnyasok szájába vagy szemébe kerülnek. A baj igen komoly s ezért ajánlatos erőlyesen védekezni ellene. Az első és legfontosabb teendő a még egészséges baromfiak megvédése a befertőzéstől. Evégből a még egészségeseknek látszó állatokat egyenkint meg kell vizsgálni, nincsenek-e a szájuk és toruk nyálkahártyáján apró sárgás pettyek, nem-e szivárog nyálka az ornyílásaikból s nem-e csipásak a szemek. Azokat, melyeken semmiféle kóros jelenség nem vehető észre, el kell különíteni a többiektől, egészen tisztán helyen megfigyelés alatt tartani és hetenkint ismételtén átvizsgálni, hogy amennyiben valamelyikben közülük a baj első jelei mutatkoznak az azonnal el legyen különíthető az egészségesektől. Ez utóbbiak tartózkodási helyét mindig lehetőleg tisztán kell tartani, időnkint a fás részeket luggal lemosni, a falakat pedig bemeszteni.

Hasonlóképen gondosan meg kell tisztogatni és fertőtleníteni a baromfiak régi tartózkodási helyét, ahol a már fertőzött állatok továbbra is meghagyhatók, azok kivételével, melyek már súlyosan betegek. Ez utóbbiakat, minthogy felgyógyulásuk alig remélhető s mert nagyon veszélyeztetik kóros váladékukkal a környezetet, legezészerűbb mielőbb leöletni és elégetni vagy félreeső helyen mélyen elásni.

Végül még hátra van a már fertőzött, de még nem nagyon leromlott baromfiak kezelése. Ebből a célból a bőrön levő száraz dudurodásokat ajánlatos szódás vízzel vagy olajjal felpuhítani s azután óvatosan leválasztani, a szájban levő hártákat pedig csipetűvel lefejtetni. Az így szabaddá tett sebes felület 2-3%-os kreolin- vagy lysol-oldattal célszerű napjában egy-kétszer ecsetelni. Az állat csak akkor tekinthető gyógyultnak és csak akkor bocsátható az egészségesek közé, ha egészen rendes visekedés mellett minden kifolyás megszűnt és több napon keresztül a legkisebb foltocská sem látható többé a száj és torok nyálkahártyáján.

Marhahizlalás felülbírása. (Felelet a 620. sz. kérdésre.) A darabonként 650 kg. súlyu tarka hizó ökrök eleségében, mely 4 kg. tengeridarából, 1 kg. buzakorpából, 0·5 kg. repce-pogácsából, 12·5 kg. takarmányrépából, 7·5 kg. burgonyából, 8 kg. zabosbükönnyészenéből és 2 kg. buzapolyvából áll, foglaltatik 16·4 kg. szárazanya, 1·46 kg. fehérje, 0·39 kg. zsír és 9·22 kg. szénhidrát, vagyis összesen 11·07 kg. em. szervesanyag, amelyből 4·16 kg. a szálaktakarmányban fordult elő. Miután az állatok már 3½ hó óta hizlaltatnak, szükségletük mintegy 16·9 kg. szárazanyagra s 10·5-11 kg. em. szervesanyagra tehető, a melyből legfeljebb 5 kg.-nak szabadna a szálaktakarmányban foglaltani. E számokat előbbiekkel összehasonlítva

azt látjuk, hogy azok elég jól megegyeznek egymással, s így a hizlalást megfelelőnek mondhatjuk s csak egyet kifogásolunk rajta, nevezetesen a takarmánynak fokozatos javítását. Ugyanis helytelenitenünk kell azt, ha a hizók hónapról-hónapra több és több em. szervesanyagot kapnak, mert helyesen úgy hizlalunk, ha az állatokat már a hizlás első három hetében szoktatjuk arra, hogy az em. szervesanyagok maximumát fogyasszák, s később csak koncentrátabbá kell takarmányukat tennünk. Azon em. szervesanyagokat tehát melyekkel még csak ezután szándékozik hizó takarmányát megjavítani, már régen kellett volna alkalmazni, de nem dara s pogácsa alakjában, hanem mint szénát és polyvát, s később csak ezt a szénát és polyvát kellett volna fokozatosan annyi dara s pogácsával helyettesíteni, hogy az állatok kisebb térfogatban ugyan, de csakannyi em. szervesanyagot kapjanak mint előbb. Miután azonban ezt a dolgot a „Köztelek” idej 5. számában már alaposan megvilágítottuk, annak „A marhahizlalásra vonatkozó két közérdekű dologról” című közleményére hívjuk fel figyelmét, s csak azt említjük meg, hogy ha az ott adott tanácsunkat követte volna, hizóit korábban készíthette volna el, s valamivel több nyereséggel hizlalt volna mint így.

Cselkó.

Gazdasági malom megadóztatása. (Felelet a 621. sz. kérdésre.) Mezőgazdasági célokra állított daráló malom, amely csakis a gazdaság saját terményeit dolgozza föl, soha se minősíthető ipari vállalatnak, tehát nem eshetik a „gyár” fogalma alá.

Tessék csak az iparfelügyelőségnek titkokozni s neki a nyomtatványokat visszaküldeni. Ha ők aztán hatóság elé viszik a dolgot, ott nyitva van a védekezés, esetleg felebbezés útja.

Az iparfelügyelő eljárása magában még nem képezheti adóemelés alapját, de azért jó dolog résen lenni minden ilyen esetben, mikor a mezőgazdaság mellékágait ipari vállalatnak akarják minősíteni. Sokszor láttuk ugyanis, hogy az ilyen alkalmat a pénzügyi hatóságok is megkísérik felhasználni egy kis kettős megadóztatásra. (Tehenészetek, sajtok, tégláégetők stb.-nél.)

Sz. F.

Természetes romlás. (Felelet a 622. sz. kérdésre.) Ha egy épületet kellő tatarozás dacára anyagában idővel annyira megromlik, hogy azt igazításokkal fentartani többé nem lehet, hanem ujjal kell pótolni: az ily építkezés költsége a dolog természete szerint a tulajdonost terheli, mert ő neki kell a saját költségén arról gondoskodni, hogy a haszonbérlemény összes alkotórészeivel és tartozékaival együtt a haszonbérlet rendelkezésére álljon. A tatarozási kötelezettség, vagy a leltári állapotban való átadás kötelezettsége még nem foglalja magában azt a kötelezettséget, hogy a haszonbérlet ilyen anyagokban az idő hatása folytán tönkrement épületeket a sajátjából újra felépítse.

Sz. F.

Bérleti szerződés. (Felelet a 623. sz. kérdésre.) 1. A haszonbérbeadó szavatol a szerződésben kitett termértékért s ha kiderül, hogy a haszonbérbe adott birtok a szerződésben kitett holdszámnál kevesebb: arányos haszonbérleengedésnek, illetőleg a multra nézve visszatérítésnek van helye.

2. Megfoghatatlan könnyelműség, hogy a szerződésben az erdő kihasználásról nincs intézkedés. Ilyen esetben nézetünk az, hogy ok-szerű forgók szerinti vágást a haszonbérlet gyakorolhat.

3. A haszonbérletnek semmi jogos igénye sincs ahhoz, hogy a tulajdonos neki szénát adjon. Ha a tulajdonos a kitűzött időn tul jogtalanul elfoglalva tart olyan épületeket, amelyeket a haszonbérletnek átadni tartoznék: a haszonbérlemény visszatartott részeinek át-bocsátása iránti kereslettel lehet a dolgot a törvény rendes útján orvosolni.

Sz. F.

Gazdatiszt jogviszonya. (Felelet a 624. sz. kérdésre.) 1. A gazdatiszt törvény 1901. május

1-én lépett életbe s azóta minden tekintetben kötelező.

A kérdés második része — amelyet fent ki is hagyunk — annyira személyes természetű, hogy ahhoz hozzá nem szólhatunk.

2. A gazdatiszt felmondása mindig jogos, ha törvényes időre történik.

3. Nem okleveles gazdatisztnél ez a törvényes idő egy félév s ha a szolgálatadó a gazdatisztet korábban elküldi, $\frac{1}{2}$ évre szóló összes járandóságait neki kiadni tartozik. A természetben élvezett ellátás egyenértéke szintén kiadandó. Ezt az egyenértéket pénzben mi ki nem fejezhetjük, mert az a vidékek és a viszonyok szerint változik. A százállék megállapítása egyszerű számtani művelet, amelyre nézve törvény nem intézkedik.

4. Esetleges per 1000 korona értékig a kir. járásbíró elé, azonfelül a kir. törvényszékhez tartozik. Sz. F.

Vadászati jog közös birtokon. (Felelet a 625. sz. kérdésre.) Ha a közös birtok természetben megosztva nincsen, a közös tulajdonosok együtt gyakorolják jogaikat, mint egy személy. Ugyanez áll a vadászati jog tekintetében is, tehát a 90 holdas osztatlan közös birtokokkal csatlakozhatnak oly szomszédos, szintén legalább 50 kat. holdat tevő birtokokhoz, melyekkel együtt egy tagban legalább 200 kat. holdat tesznek ki. Ezt a területet önálló vadászterületté nyilváníthatják. Sz. F.

Igáserősükséglet megállapítása. (Felelet a 626. sz. kérdésre.) A felvetett kérdésre határozott válasz nem adható, egyrészt mivel a kérdésből nem tűnik ki az, hogy a gazdaság területe milyen holdakra vonatkozik, magyar vagy kataszteri holdakra, másrészt mivel az igáslovak létszáma sincs kitéve. Továbbá nincs megemlítve, hogy a szántóföld egy tagban fekszik-e vagy szétszórva s hogy évenként ennek hányadrésze trágyáztatik, holott ezek a körülmények az igáserő létszámát nagyon lényegesen befolyásolják.

Ha feltételezzük, hogy a szántóföld tagosítva van és 660 magyar holdat tesz s hogy ennek megművelésére 10 pár ökör és egy pár ló áll rendelkezésre, miszerint egy-egy kettős fogatra 60 magyar hold szántóföld esnek, akkor kétségtelen, hogy a rendelkezésre álló igáserő a szántóföld megműveléséhez nem elég, mivel ily viszonyok közt egy-egy kettős fogatra legfeljebb 50 magyar hold számítható s így a minimális erőszükséglet 13—14 fogatra tehető. Hensch.

Alhaszonbérletbe adás joga. (Felelet a 627. sz. kérdésre.) A haszonbérlet csak akkor nem adhatja alhaszonbérletbe a haszonbérlet tárgyát, ha a szerződés ott attól egyenesen tiltja.

Ezen jogelvnek megfelelőleg a haszonbérlet azért, mert a földeket feleseknek kiadta, felelősségre vonni egymagában nem lehet. Ha a feles gazdálkodás netán a földek állagának sérelmével jár, akkor kivételes esetben fel lehetne ellene lépni.

Magában az, hogy a haszonbérlet az alhaszonbérlet útján magának esetleg fokozottabb hasznot szerez és csak a közvetítő szerepét játsza, nem szolgálhat jogos per alapjául. Sz. F.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: de Pottere Brunó.

Ausztria. Az agráriusok a földművelésügyi miniszternél. Az osztrák képviselőháznak szabad német agrár szövetezése erélyes hangú határozatot hozott a fedezetlen határidőzlet teljes eltörlése ügyében, mely határozat éles hangja mutatja, hogy az osztrák kormány kitérő magatartására mennyire kivívta az osztrák gazdák erélyes fellépését legfontosabb életérdekeik megvédésére.

Évtizedek óta kívánja a legnehezebb létérti küzdelmet vívó mezőgazdaság a fedezetlen

határidőzlet betiltását. A birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok összes gazdasági területei, még a földművelésügyi miniszteriumok oldalán álló gazdasági tanács is a fedezetlen határidőzlet megszüntetését mint egyedüli eszközt jelentették ki arra, hogy az uzsorás zlet a gabonaneműekkel megszűnjék és a gazdát megmentse attól, hogy föld és gabonanélküli üzérkedők által fáradságának gyümölcseitől kifosztassék. A fedezetlen határidőzlet, mely nemcsak a termelőt, hanem a fogyasztót is károsítja, az árat gyakran a termelési költségeken alól nyomja le és ezáltal a gazdaság iránt egy oly követelés támasztatik, amelyet a tisztességes munka után élő más osztályoktól követelni még eddig senki sem merészkedett. Mély aggodalom és felháborodással értesülnek most az összes gazdasági körök, hogy ezen egyedüli mentő megoldás helyett a kormány csakis a gabona-határidőzletnek egy ugynevezett reformját szándékozik keresztülvinni. Csakis teljes érzéketlenség a gazdaság szorult helyzete iránt, másrészt vétkes dédelgetése a káros üzérkedés érdekeinek, vagy hiánya a jóakarotnak gazdasági ügyekben a korona tanácsosainál, a földművelésügyi miniszternél magyarázhatja meg ezen irány elfogadását, mely nem jelent egyebet, mint felénk visszavonulást a valódi megoldás elől.

A szabad német agrár szövetezés a birodalmi tanácsban ennek folytán a földművelésügyi miniszter iránt bizalmatlanságát jelenti ki és elvárja annak azonnali visszalépését.

A nevezett szövetezés a miniszterelnökhöz sürgős felterjesztést intéz, melyben kéri, hogy ezen felelősségteljes állásra csak oly egyént jelöljön ki, akinek végre valahára érdeke lez gazdasági kérdések iránt és az állam legfontosabb osztályát, a paraszt osztályt nem hagyja segítség nélkül nehéz küzdelmében, gazdasági megélhetésben.

Ezen határozat a szabad német agrár szövetezés egy küldöttsége által vezetve a német parasztpárt elnöke Peschka képviselő által Körber miniszterelnöknek átadott. A miniszterelnök azonban kijelentette, hogy ezen határozatot, mely egy kormánytag, a földművelésügyi miniszter ellen valóságos sértés, el nem fogadhatja. Azonban késznek nyilatkozott, előbb értekezvén a földművelésügyi miniszterrel, a küldöttséget újból fogadni.

Megszüntetés a fedezetlen határidőzletnek! Ez a mi követelésünk is. Reformokkal nem elégszünk meg, mert ez csak arra szolgál, szokás szerint, hogy a börtönök számára egy hátsó ajtó maradjon, amely uton játékaikat nem annyira feltűnően, hanem mezőgazdaságra nézve annál kártékonyabban üzhessék.

Franciaország. *Örlési forgalom.* A francia képviselőház október 24-én folytatta a július 5-én az ülésszak hirtelen berekesztése folytán oly váratlanul felbeszakított tárgyalást az örlési forgalomról.

Az örlési forgalom újjászervezésére vonatkozólag 4 javaslat merült fel:

1. a földművelésügyi miniszter javaslata, amely a szállítót 7 franknyi vám fizetésére kötelezi mmázsánként, mely vám neki a liszt kivitelekor visszaadatik, továbbá arra, hogy ezen joga átengedésekor adja tudtul az engedményes nevét és címét. Végül a javaslat megtiltja az örlési forgalom révén behozott gabonának a közraktárakban való elhelyezését;

2. Castillard javaslata; épügy mint a miniszter javaslata, ez is a vám előleges befizetését követeli, de ehhez hozzáteszi, hogy a behozatali bárca ne legyen átruházható és hogy a lefizetett vám csakis azon malomtulajdonosnak legyen visszatérhető, aki a búzát maga behozta;

3. a vámügyi bizottság javaslata, amely nem kívánja a vámnak előleges befizetését, de követeli, hogy a malomtulajdonos a behozott búzát közvetlenül a malomba szállítsa és a készített lisztet is a malomból külföldre közvetlenül szállítsa el;

4. Thierry marseilles-i képviselőnek ellenjavaslata, mely teljesen eltörlő az örlési forgalmat olyformán, hogy az a behozatali bárca (bons d'importation) egy bizonyos formája által helyettesíttessék.

Ezen négy javaslat alapján indult meg újból a francia képviselőház tárgyalása az örlési forgalom kérdésében, mely tárgyalást Dupuy földművelésügyi miniszter vezette be egy nyilatkozattal, melyben a Thierry-féle javaslatot határozottan ellenezve, miután a francia szenátus a múlt tavasz folyamán a bons d'importation újból való életbeléptetését határozatilag már elvetette, felhívta képviselőtársait, hogy a többi három javaslat valamelyikét fogadják el a tárgyalás további alapjául, miután ezek bármelyike kellőképp kielégíti a gazdák jogos követelményeit.

Hosszas tárgyalás után a képviselőház 361 szavazattal 138 szavazat ellenében elfogadta Castillard javaslatának első szakaszát, mely kötelezővé teszi a vámnak a gabona behozatala pillanatában való lefizetését, megengedi a vám visszatérítését, ha a behozott gabonamennyiségnek megfelelő lisztet 2 hónap lefolyása előtt külföldre szállít és megtiltja a behozatali bárca átruházását.

Ezután elfogadott 285 szavazattal 193 szó ellenében a vámügyi bizottság javaslatának 2-ik szakasza, mely így szól:

2. §. A malomtulajdonos köteles a bevitt gabonát közvetlenül raktárába szállítani és kivitelkor a gyártott lisztet közvetlenül külföldre elszállítani. A váthatóságnak joga van ellenőrizni az egész malomüzemet és a raktárakat is.

Ezután 300 szavazattal 166 szavazat ellenében elfogadott egy kiegészítő rész, mely mint 3-ik §. következőképp szól:

3. §. A liszt kivitele nem történhetik mássutt, csakis ugyanazon vámhivatalon át, melyen a gabona behozatott.

Végül a képviselőház még a következő két §-t fogadta el:

4. §. A jelen törvény Algirra is alkalmazható és

5. az összes ellenkező intézkedések hatályukat veszítik.

A tárgyalás alatt Rose képviselő kísérletet tett a bon d'exportation életbeléptetése érdekében. Ezen javaslat azonban 351 szavazattal 144 szavazat ellenében elvetett. Ha a képviselőház ezen határozata a szenátusban is keresztülmegy, ezzel a francia örlési forgalom egész új s mondjuk az áralakulásra ártalmatlan intézménnyé válik.

Mindenesetre érdekes a francia kamara állásfoglalása, mint jele annak, hogy az örlési engedély áldásait bőségesen megunták már ott is s ha be sem szüntetik, oly formában engedélyezik, mely a belföld áralakulását nem befolyásolhatja.

A cukoradó csökkenése. A francia pénzügyi körökben nagy meglepetést okozott azon újabb váratlan tapasztalat, hogy az ez év első 9 hónapjában befizetett cukoradó a múlt év hasonló időtartamához viszonyítva kb. 28 millió franknyi csökkenést mutat. Az állami jövedelmeknek ezen tetemes csökkenése arra készítette a kormányt, hogy a cukortermetés megadóztatása tekintetében mélyreható módosításokat tartalmazó törvényjavaslattal lépjen a törvényhozás elé.

A kormány ezen szándéka arra készítette a franciaországi cukorgyárosok szindikátusa vezetőiségét, hogy ez ügyben küldöttségileg kérje a pénzügyminisztert arra, hogy ez alkalommal még tekintsen el a gyökeresebb adóreformtól, miután a cukoradósolgáltatás idej hiányának legfőbb oka a múlt évi rossz termésben rejlik. A jelen érvényben álló cukoradó legcsekélyebb módosítása annál végzetesebb intézkedés volna, miután könnyen egy kiterjedt iparágnak tönkremenését eredményezheti és különben is remény van arra, hogy az idei hiány jövőben nem fog többé ismétlődni.

A francia pénzügyminiszter attól tette függővé a francia cukorgyárosok kérelmének teljesítését, vajjon lesz-e módjában a 28 millió franknyi hiány pótlására más jövedelmi forrást találni.

Svájcz. A szőlőművelés válságos helyzete. A svájci bortermelők az idén ugyanazon válságos helyzetbe jutottak, mint a milyennel a francia szőlősgazdáknak már a múlt év óta kell küzdeniök. A tavalyi kitünő és az idei jó közép bortermés dacára a svájci szőlősgazdák nem tudnak egyévi fáradságos munkájuk gyümölcséhez jutni, mert nincs aki az idei jó bortermést megvegye, nincs alkalom a kellő értékesítésre.

A bornak ezen kedvezőtlen értékesítési viszonyai, melyek a svájci gazdákat a legválságosabb helyzetbe juttatták különböző okokra vezethető vissza, első sorban a külföldi versenyre, de másodsorban azon sajnálatos körülményre is, hogy a sok helyen oly nagy kitarással működő mérsékelti egyesületek tevékenysége dacára a jó svájciak között a nagyobb alkoholtartalmu italok fogyasztása rohamos mértékben fokozódik.

A válság ezen főokának megfelelőleg a francia szőlősgazdák részéről azon terv merült fel, melynek megvalósítása nem is a szövetség tanács dolga, hanem az egyes fantomok hatáskörébe tartozik és mely tehát abban áll, hogy a jövőben azon vendéglősök, akik bor mellett más szesztartalmu italokat is mérnek ki, nagyobb italmérséki adót tartoznak fizetni, mely intézkedés folytán kizárólag bort kimérő vendéglősök határozott előnyben részesülnek.

Hasonló válságnak a jövőben való kikérelése végett a svájci bortermelők erős szövetségi mozgalmat indítottak arra nézve, hogy bortermékeik értékesítését ily módon helyesebb alapokra fektessék és eredményesebbé tegyék.

A svájci szőlősgazdák azt a jobb minőségű bort, melyért tavaly még 38 centimest kaptak, az idén alig 20—24 centimesért tudják értékesíteni. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy hazánk sok helyén a jó minőségű bor literjének ára 18 fillérről magasabb nem volt, nyilvánvaló, hogy szőlősgazdánk hasonló segélyakcióra szorulnának.

Gazdasági egyesületek mozgalma.

Rovatvezető: de Pottère Brunó.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 6-án népes választmányi ülést tartott, melyen a következő fontosabb határozatokat hozta. Megállapította az egylet az amerikai szőlőtelepén termelt és folyó évben eladásra szánt szőlőjüvanyok árait. A gazdasági munkás- és cselédsegély-pénztár fellendítése érdekében a vármegye felkészei és tanítói körlevélben felkéréndők, hogy az intézményt ismertessék s az érdekelteket belépésre buzdítsák. Elhatározta továbbá a választmány, hogy az egyesületnek a vármegye megfelelő pontján felállítandó dohánybeváltó állomás iránti kérvényének elutasító határozatára felterjesztéssel élnek, melyben ez ügy fontosságát ismét kifejtik, valamint azokat a körülményeket, melyek a két állomást elodázhatatlanná teszik a természet fellendítése érdekében. Határozatba ment, hogy lépéseket tesz az egyesület a komlótermesztés bevezetésére. A honi ipar pártolása tekintetében az OMGE. ezzel foglalkozó szakosztályának támogatását szükségesnek tartja az egyesület s a gazdákhöz ez irányban hírlapi felhívást intéz. Megújította az egyesület a „Szamos” cz. lappal fennállott szerződést azzal a módosítással, hogy a nevezett lap csütörtöki számához félv mellékletet bocsájt külön az egylet rendelkezésére. Az őszi rendes közgyűlés határidejét november 20-ára állapították meg; végre a marhasónak tömörítve való forgalomba hozása érdekében elhatározták, hogy felterjesztést tesznek a Nagyméltóságú földművelésügyi miniszter urhoz.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület gyümölcsészeti szakosztálya elhatározta, hogy az igazgató-választmány útján a borfogyasztási adónak leszállítása iránt felír a pénzügyminiszterhez s e kérelme támogatása végett a földművelésügyi miniszterhez s a feliratot pártolás végett az ország összes gazdasági egyesületeinek megküldi. A novemberi igazgató-választmányi ülése elhatározta az egyesület, hogy a vármegyei lelkészekhez és tanítókhöz a gazdasági munkássegélypénztár érdekében körlevelet intéz. Ujból lépéseket tesz a vármegyében létesítendő dohánybeváltó-állomás felállítására érdekében s elhatározza, hogy a megyében a komlótermesztés meghonosítására szükséges intézkedéseket fogadnába veszi. A honi ipar pártolása tekintetében csatlakozik az OMGE. kereskedelmi és ipari szakosztályához és kimondotta a szakosztály támogatásának szükségességét. Végül elhatározza a választmány, hogy a marhasó tömörítve való forgalombahozatala végett lépéseket tesz, illetve felterjesztést intéz a földművelésügyi miniszterhez.

A Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 11-én Zilahon dr. Kaizler György egyesületi alelnök elnöklété alatt rendes havi választmányi ülést tartott. Miután a választmány a Szövetség f. évi nagygyűlésére kiküldendő megbízottjait megnevezte, elhatározta, hogy a J.-N.-K.-Szolnokvármegyei gazdasági egyesület fogyasztási szövetkezte könyvelésének és az egyes cikkek beszerzésének stb. tanulmányozására a helyszíni nére dr. Veress Sándor egyesületi titkárát és Vaska Gyula választmányi tagot küldi ki. Végül elhatározta a választmány, hogy az egyesület által termelt szőlő- és gyümölcsjüvanyok vételárából a vevőtől ezentúl csak 20% előleget vesz.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya múlt hó 28-án Piller Kálmán g. e. elnök elnöklété alatt rendes havi ülést tartott. Az elnök első sorban jelentést tett azon saját tapasztalatáról, hogy az egyesületi tagok tagdíjkötelezettségeiknek legnagyobb részt nem tesznek eleget. A tagdíj hátralékosokról összeállított kimutatás szerint 3847 koronát tesz ki ez időszereint a tagdíjhátralék, mi az egyesület ügymenetére igen bémítólólag hat. Az igazgató-választmány Lukovits Aladár titkár javaslatára elhatározta, hogy a tagdíjhátralékban levő egyesületi tagok az elnökség által ismételten felszólítottassanak tartozásaik sürgős lefizetésére, a több évi hátralékban levő tagok ellen pedig az egyesület ügyében a peres eljárást megindítsa. Az igazgató-választmány egy régebb határozata alapján az egyesület kísérletet tett arra nézve, hogy a vármegyékben mindjobbban elterjedő nagy cselédhiány orvoslására a cselédközvetítést tagjai részére maga veszi a kezébe. Titkár előadja, hogy a megkezdett cselédösszeírás nem sikerült, mert a megállapított feltételek mellett 20—25-nél több cselédet nem lehetett összehozni; ezen összeg azonban nem felel meg a szükségletnek, amennyiben eddig is majdnem 200 gazdasági cselédre történt bejelentés. Az eddigi eljárásból úgy vettük ki, hogy a cseléd-szerzés az egyesület útján és írásbeli megkeresések alapján aligha fog sikerülni, leginkább célravezetőnek tartaná, ha az érdekeltek a dolgot megbeszélve valakit cselédszerzés czéljából a helyszínére kiküldenének, annál is inkább, mivel úgy értesült, hogy Trencsénvármegyében is kaphatók cselédek. A választmány ily irányban hozott határozatot.

Miután még a földművelésügyi miniszteriumnak a MÁV. igazgatóságának, az Országos Erdészeti Egyesületnek és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének átiratai tárgyalattak, illetve tudomásul vétettek, az ülés véget ért.

A Vasvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya múlt hó 24-én Ernusz Kelemen elnöklété alatt ülést tartott, melyen a tárgysorozatot első pontja értelmében igazgató-titkár részletes előterjesztést tesz az idei állatkiállítások eredményéről; a szeptember 4-én tartott tejszövetkezeti értekezlet határozatairól; a rohonczi mezőgazd. téli tanfolyamnak kilátásba helyezett engedélyezéséről és végül arról, hogy a korábbi években történt eljárás szerint jutalmazásra kijelöltetett, a beérkezett pályázatok alapján 25 mezőgazdasági cseléd.

Igazgató-titkárnak ezen előterjesztését helyeslőleg veszi tudomásul az igazgató-választmány.

Olvastatván a földművelésügyi miniszternek a szombathelyi vetőmagvizsgáló állomásra vonatkozó leirata, az abban foglaltak tudomásul vétetnek.

Tárgyalatván Szabadka sz. kir. város polgármesterének a birtokminimum korlátozását célzó javaslata, tekintettel az abban foglaltak rendkívüli horderejére, az véleményezés és tüzetes megvitatás végett kiadatik a közgazdasági szakosztálynak azzal, hogy azt mielőbb tüzetes tárgyalás alá vegye és véleményes javaslatát az igazgató-választmányhoz adja be.

A Szepesvármegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszter támogatásával f. hó 11-én Szepes-Ofalván díjazással egybekötött tenyészmarhakiállítás rendezett. A kiállításra felvezetett összesen 270 darab szarvasmarhának fajtajellege nagy általánosságban az ezen vidéknek leginkább megfelelő pinzgaui bikára jutott. A kiállításon 46 kispagda és 12 községi pásztor közt összesen 425 korona jutalomdíj osztott ki.

A Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülést tartott Pálffy István gróf elnöklété alatt. Az ülésen elhatározták, hogy Széchenyi Pál gróf emlékét, ki az egyesületnek nagy jótévéje volt, jegyzőkönyvileg örökítik meg. A nagyszombati állatdíjazás eredményéről szóló jelentést elismeréssel vették tudomásul, egyben köszönetet szavaztak Klempa Bertalan alispánnak e tárgyban való fáradozásaiért. Több földművelési miniszteri leirat tudomásulvétele után megbízták Horváth Jenő gazdasági egyesületi titkárt Darányi földművelésügyi miniszter dísztagsági oklevelé megszerkesztésével. Ezenkívül 3 tagu bizottságot küldtek ki, melynek feladata javaslatba hozni a jutalmazásra érdemes gazdasági cselédeket. Végül a Csallóközben létesítendő mintagazdaság kérdésével foglalkozott a választmány; Darányi földművelésügyi miniszter ugyanis leiratilag tudatta az egyesülettel, hogy Csallóközben mintagazdaságot óhajtván felállítani, a kiszemelt területek megtekintésére szakközegét legközelebb kiküldi.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya ugyis mint a vármegye mezőgazdasági bizottsága november 5-én Rajasich György báró elnöklété alatt ülést tartott, melyen Nagy György mint a vármegye gazdasági tanácsosa előterjesztéseket tett a vármegye területén a tél folyamán rendezendő háziipari tanfolyamokról s az eddigi tanfolyamok eredményeiről. Javaslatára elhatározta a választmány, hogy a tél folyamán Buziáson, Hosszu-Aszón, Varjason, Gyirokon és Zsebelyen 6 hétre terjedő kukoricahéj-fonó tanfolyamokat rendez. A temesvári különlegesség: a hasított kukoricahéjből font tárgyak immár a külföldi figyelmét is felkeltették s a rendezendő tanfolyamok czélja, hogy oly mennyiségben gyártassanak e tárgyak, hogy a kereslet kielégíthető legyen. A temesvári iparszövetkezet helyiségeiben ingyen raktárhelyiségek adtak a tanfolyamokon elkészített tárgyak részére. Az eddig rendezett tanfolyamokon a vármegye területén mintegy 600 ember sajátította el a kukoricahéj-fonást, ami nagy áldás a népre, mert ha egy 4—5 tagból álló család a téli napokban 1 korona 40 fillért keres meg, a téli nélkülözésektől már megmenekült. Temesvár sz. kir. város polgármesterének az Ausztriába irányuló állatforgalom akadályainak megszüntetése tárgyában a földművelésügyi miniszterhez intézett feliratáról kimondta a választmány, hogy felír a földművelésügyi miniszterhez, miszerint ha szórványosan itt-ott egy állat elhull, ezt állatvesznek ne minősítsék. Versecz városa a jövő év folyamán rendezendő járási ipar- és mezőgazdasági kiállítás anyagi és erkölcsi támogatását kéri a bizottságtól, mit a bizottság meg is ad, a kiállításon részt vesz, díjakat tüz ki és egy később meghatározott összeggel azt segíyezni fogja.

Háromszékvármegye mezőgazdasági bizottsága Kézdi-Vasárhelyen 10- és szarvasmarha-díjazást tartott. A gazdák nagy számban vettek részt állatjaikkal a kézdi, orbai és sepsi járásokból. A bemutatott állatok egy mennyiség, mint minőség tekintetében kielégítették, sőt részben felül is múltak a várakozásokat. Az állatdíjazás után banket volt, amelyen Pótsa József háromszékmegyei főispán felköszöntőt mondott Darányi miniszterre, akinek üdvözlő táviratot is küldtek.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

OMÉK. közleményei.	Oldal
Az első segély.	1883
Külföldi szemle.	1884
Gazdasági egyesületek mozgalma.	1889
Növénytermesztés.	
A „Futyi ku koricza”.	1884
Gazdasági növénytan.	
A virágok mesterséges keresztezéséről.	1885
Gyomirtás a gabonaföldön.	1886
Üzenet.	
A kisgazda gazdaságának biztos alapra fektetése.	1886
Vetésförgő módosítása és zöldtrágya alászántása.	1886
Levélsekreány.	1887
Vegyesek.	1891
Kereskedelem, tőzsde.	1893
Szerkesztői üzenetek.	1894

Halálozás. Farkas Rezső, gróf Károlyi Sándor uradalmi számvevője és titkára folyó hó 25-én életének 52. évében hosszas szenvedés után Nagy-Károlyban elhunyt.

A német vámtarifa. A német vámtervezet végső kifejléséhez jutott. A német birodalmi-gyűlés, mely hivatva lesz azt a közgazdasági irányzatot, amely a nemzeti termelés védelmét tűzte céljául, törvénybe iktatni — összeült. Elhatározta, hogy december 2-án kezdi meg a vámtervezet tárgyalását. A javaslatot először bizottság fogja tárgyalni s ha ez megtörténik úgy az már egy hét leforgása alatt letűnik a Reichstag napirendjéről s a jövő év április—májusában kerül második felolvasásra. A birodalomgyűlés tagjai között még e hó 26-án osztották ki a vámtervezet tervezetét az indokolással együtt. Érdekes ezen tervezet és indoklás s ezért azt a következőkben ismertetjük:

A tervezet a lényeges czélok egyikét abban látja, hogy a hazai mezőgazdaság helyzetét kedvezőbbé tegye, amennyiben fokozott vámvédelem által a viláfgazdaság és a világpiacon áruk fejlődésével járó kárt gyöngíti és akként egyenlítő ki, hogy az ár az előállítás költségének megfelelőbb. Ha a gabonabehozatal teljes nélkülözhetőségére nem is lehet számítani, mégis nagyon kívánatos az élelmiszer-szükséglet fő részének saját termelése. A vámtervezetnek nem föladata, hogy a termelés valamely ágának határozott eladására állandó elérését biztosítsa. Nem veheti figyelembe a földmívelésnek az előállítás költségével összefüggésben nem álló nehézségeit sem. Ha a mezőgazdasági vámok fölemelését az összesség szempontjából is elutasíthatatlan szükségnek kell elismerni, úgy ettől a fölemelés által érintett élelmiszerek belföldi fogyasztására való tekintet sem tarthat vissza. A mezőgazdasági vámmemelések nagyobb részénél különben a fogyasztó szempontjából nem kell súlyosabb kártól tartani. Ezeket a károkat még a gabonavámok bizonyos és közvetlen következményeikért sem lehet számításba venni. Ellentétben a mezőgazdasággal, az iparnak nincs szüksége a vámvédelem általános erősítésére. Ezért kívánatos volt a tervezetnek olyképpen váio konstruálása, hogy lehetőleg alkalmas alapjául szolgáljon a tarifátárgyalásoknak.

A javaslat részletes megokolásában a mezőgazdaság védelméről a következő érdekes passzusokat találjuk. Kellő védővámok által a belföldi gabonáár alakulását befolyásoló faktort teremtik. A belföldi gabonáárakban, amennyiben az utolsó évtizedek viszonyaiból meg lehet ítélni, a vámmal körülbelül fölért emelkedés áll be. Ezt a statisztikai áttekintések bizonyítják. Remélhető tehát, hogy a fokozott vámvédelem kedvező hatással lesz a mezőgazdaság helyzetére. Az állatvámok czélja, hogy a külföldi termelés túlságos hatását a belföldi piacoktól távol tartsák. Föltéhető, hogy a belföldi állattermelésnek aránylag csekély fokozása is ki fogja elégíteni a fokozódó szükségletet. (?) A hathatós védelem a kellő intézkedésekre és a szükséges tőkebefektetésekre fogja bátorítani a gazdákat. Áremelkedés nem várható; a föllendülő forgalom és a fokozott termelés azonban a gazdák előnyére fog szolgálni. Ami a buzát és rozstot illeti, e két gabonafaj vámjának egyenlősítése előreláthatólag az árak nivellálását s a rozsnak mint kenyérmagnak háttérbe szorítását eredményezhetné. A vámvédelem fokozásának határt szabnak a közlelemzés szükségletei és az a nagy közérdek, amely a kedvező külkereskedelmi vonatkozások további fönnállásához fűződik. Az állatok vámjának kérdése, tekintettel az állategészségügyi tilalmakra és az állatbehozatali korlátozásokra, kevésbé fontosnak látszik ugyan, de azért a tarifában számolni kell azzal az eshetőséggel, hogy a tilalmak és korlátozások elesnek és ettől függetlenül kell intézkedni az árak elvámolásánál. Ez okból a belföldi termelők érdekeinek megfelelően gondoskodni kell állat- és husvámokról, habár gazdaságilag talán csak később érvényesülnek is.

A papirosbuzza lovagjai. Alig egyezkedtek ki a hitelezők Gelb Samu ügynökkel, aki tudvaleg előzőtt valami két héttel fizetéképtelen lett, alig ocsudtak fel a dunántuli malmok, részvénytársaságok, érdekeltek a Grósz és Szentner cég csalárd bukása után; ime a harmadik lovag Straszburger Ármint személyében. Grósz bukását viseli czégtársa Szentner, ha ugyan azokat az óriási passzívákat — amelyeket az alig két éve Keszthelyen letelepedett gabonügynök hagyott hátra, szabad kézzel dolgozván a papirosbuzában — fedezni tudja. Gelb 153,000 korona adóssága olyképp lesz kiegyenlítve, hogy 40%-ot, vagyis 60,120 koronát készpénzben fizet, 5%-ot, vagyis 7,650 koronát egy hónap leforgása alatt és a hátralévő 55%-ot, vagyis 84,510 koronát öt esztendő leforgása alatt. És élhet boldogan s adhatja el tovább is a buzát papirosra. Értse, aki érti. A versenytársa Gelb és Grósz uraknak Straszburger Ármint. Csak 300 ezer métermázsa buzát adott el határidőre, vesztett a börzén ötszázezer koronát; egy néhány százezer korona passzívát, temérdek váltót hagyott maga után s megszökött, számítván a jólkü hitelezőkre, akik övele, vagy a háta mögött szépen kiegyeznek. De mi lesz a 300 ezer métermázsa buzával, arra se fedezet, se Straszburger maga? Az egyszerűen sehol sincs. Van azonban valami, ami ezt a machinációt is megengedi s ez a tőzsdei szabályokban foglalt fedezetlen határidőzlet. Mi ez, mire való, elmondottuk már számtalanszor, végkonkluzióképpen felállítva, hogy „le vele”. De hát mindedig hasztalanul, mert szükséges ez a Gelbek, Grószok és Straszburgereknek. Azután

meg forgalomnak is kell lenni — papirosbuzában. Ha van ebben: van háromemeletes házakban, 8000 holdas birtokokban, váltókban s ha mind-ezekben van, úgy boldog a magyar. Ezért nem akarják a gabonátözsde szabályainak revízióját, de mi annál is inkább meg vagyunk győződve arról, hogy el kell azt a fedezetlen határidőzletet törölni. Reméljük ezek után a magyar képviselőház is meggyőződött róla.

A szövetkezetek és a kereskedelem. Emlékeztünk arra a támadásra, amelyet egyes kereskedelmi kamarák intéztek annak idején a szövetkezetek ellen; memorandumba foglalva sérelmes panaszukat s azt a kereskedelmi miniszterhez terjesztették fel. Mint most a merkantilis sajtóból megtudtuk a kereskedelmi miniszter a „rendszabályozás” iránt beadott felfolyamodások alapján körrendeletet intézet az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben felhívja őket, hogy a hazai kereskedelem és a szövetkezeti mozgalom közti összhang létesíthetése végett terjeszszék föl hozzá a fogyasztási szövetkezetekre vonatkozó statisztikai adatokat, főleg azokat, amelyek kiterjeszkednek a fogyasztási szövetkezeteknél fölmerülő és szociálpolitikai szempontból érdekes körülményekre. A körrendeletben 22 kérdéses körülményekre. A körrendeletben 22 kérdéses van föltéve, amelyekre különös súly helyezendő a vizsgálatnál. Örvendünk, hogy különösen a fogyasztási szövetkezetek haszná iránt a kereskedelemügyi miniszter is érdeklődik. Ha a kereskedelmi kamarák feladatuk magaslatán állnak s ha tárgyilagosan felelnek meg a feltett kérdésekre, ki fog tűnni az a haszon, amelylyel a fogyasztási szövetkezetek vannak, úgy társadalmi, mint szociális szempontból s megszűnnek azok a támadások, amelyek a fogyasztási szövetkezeteket a túlzó merkantilis kirohanásokban érték.

Rendelet a kivándorlásra buzdító sajtótermékek feltartóztatására. A kereskedelmi miniszter abból az alkalomból kifolyólag, hogy bizonyos Missler F. nevű brémai bankház kivándorlásra buzdító sajtótermékekkel árasztotta el az ország egyes részeit, ugyszinte egyes kivándorlási ügynökök jutalmakkal és ajándékigérettel kecsegtetik a postamestereket, ha ezek a kivándorlókat kellő utbaigazítással látják el, illetőleg utielőleg beküldésére bírják, rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti a postatávirda-hivatalokat, hogy az ilyfajta küldeményeket figyelemmel kísérjék s kobozzák el, a jutalmat ígéro ügynököket pedig jelentsék az illetékes postatávirda igazgatóságához.

Uj vajhamisítási mód. Francia lapokban olvassuk, hogy Belgiumban egy uj vajhamisító zsiradék anyagot találtak fel, a mely főleg az u. n. kokoszolajból lesz előállítva s a mely a vajnak egész 25%-ig a nélkül keverhető, hogy a hamisítást könnyen észre lehetne venni. Kémikusok úgy nyilatkoztak, hogy ezen termék, a mely Brüsszel környékén több gyárban nagyban állittatik elő, táplálék gyanánt nem használható fel s csupán a vaj hamisítására szolgál.

Aratási kilátások Argentínában. Az argentinai aratási kilátásról egy amerikai terményeladási szaklap a „Cincinnati Price Current”

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. sz., és VI., Andrássy-út 23. sz.

Vásárol:

lóhermagot, luczernamagot, fehérheremagot, tavaszi repczét, mustármagot, csibehurt, franczia perjét, mezei komócsint, bükkönyt, lenmagot.

Minták, ajánlatok és egyáltalán minden levelezés a központi irodába: (VII., Rottenbiller-utca 33. sz.) intézendők.

legutóbbi száma a következőket mondja: „Az északamerikai gabonapiacokon sokan vannak abban a hiszemben, hogy az argentinai terményeredmények nem lesznek kielégítőek. Tény az, hogy az argentinai termékek a kevesebb szárazság, több eső miatt sokat szenvedtek, de mint az ideai hírekből kivenni lehet, Argentina ezidei termése egyenlő lesz az 1893. termés-eredményével, a mikor Argentina várakozáson felüli nagymennyiségű búzát exportált. Ugyanily értelemben beszél a Berlinben megjelenő „Getreidemarkt“ című újság, s az argentinai terménykiállításokat 1902-re, dacára a sok esőzéseknél, búzában 900,000 tonnára becsüli.

Gazdarsági szervezkedés. Hont vármegyei gazdái között élénk mozgalom indult meg a folyó évben, a melynek célja a megyei gazdasági egyesület újjászervezése volt. E mozgalom most erősítést nyert azért, hogy gróf Dessewffy Aurél az OMGE. elnöke levélben felkérte Hont vármegye főispánját e mozgalom irányítására, illetőleg közbenjárásra, hogy az egyesület mielőbb hathatósabb működést fejtessen ki, a melynek első feltétele kétségkívül az egyesület adminisztrációjának újjászervezése.

A Hármas-Körös hajózása. A Hármas-Körös hajózhatóvá tétele érdekében a költségvetés parlamenti letárgyalása után még a tavasszal hozzáfognak a Körösöknek egész Békés városa fölötti hajózhatóvá tételére; összesen négy duzzasztó műre, ugyanannyi csegére, azaz kamarás-zsilipre van szükség s ezek a műszaki szerek el is készültek. Az egész munkát 5 millió korona költséggel tervezetik. A Körösök hajózhatóvá tételével 300 km.-rel szaporítják vizintáinkat. A földmívelésügyi miniszter óhajtatja, hogy e vizut mielőbb elkészüljön, azért a munkálatok gyorsítása érdekében jövőben nagyobb fedezetről gondoskodik. Mint ismeretes, a jövő évi költségvetésbe e ezimen 500,000 korona hitel megszavazását kéri.

Uj édes anyagokat tartalmazó növény. Az Asuncionban székülő német konzul jelentése szerint Paraguay északi részében, Bertoni az ottani mezőgazdasági intézet igazgatója egy eddig ismeretlen növényt fedezett föl, mely nagy mértékben tartalmaz édes anyagokat. E növény jelentéktelen kinézetű, egynehány decziméter magas, kis levele és apró virága van. Nagyobb mennyiségben nem fordul elő egy helyen, de egyes csoportokban gyakran található. Egynéhány levelével egy egész csésze kávé vagy teát meg lehet édesíteni. Ha az ember egy levelet a szájába vesz, egy óra elmúltával is érzi édességét. Ártalmas anyagokat nem tartalmaz. Bertoni véleménye szerint a növény édessége nem cukortól, hanem valami más, eddig ismeretlen anyagtól származik, melynek édessége jóval nagyobb, mint a cukoré. Emellett tanuskodik az is, hogy ez anyag nem megy át erjedésbe, mint a cukor. Gyakorlati, ipari alkalmazásra e növény még nem talált, mindazonáltal valószínűnek látszik, hogy már a közel jövőben nagyobb mennyiségben termelni és iparilag kihasználni fogják. A termelési kísérleteket már megkezdték. Első sorban teával keverve fogják kereskedésbe hozni.

Hírek. A felvidéki gyümölcstermelés fellendítése érdekében. A földmívelésügyi miniszter tekintettel a máramarosmegyei nagy közgazdasági fontossággal bíró gyümölcstermelési viszonyokra, a nagyboeszkői kertmunkás-iskolánál egy oly nagyobb technikai műhely fölépítését határozta el, amelyben ugy a tanulók, mint a nagy közönség is a gyümölcs aszalását, szeszfőzést és iz készítését gyakorlatilag megtanulhatják és ahol az állami 51 holdas mintagyümölcsös termésének friss állapotban nem értékesíthető részét feldolgozzák. — *Rétöntöző társulat.* Pinka-Mindszenten réttöntöző társulat alakult. A bejárást megejtették s miután 459 holdra kiterjedő öntöző társulat érdekeltjeiből 352 a megalakulás mellett nyilatkozott, a társulat megalakult. Elnökké Lelovits Gyula választott. — *A borfogyasztási adó leszállítása.* A Szatmárvármegyei gazdasági egyesület gyümölcsezési szakosztálya legutóbbi

ülésének határozatából kifolyólag elhatározta, hogy a borfogyasztási adó csökkentését s ezzel arányban a szeszadó emelését kéri a pénzügyminisztertől. Feliratot intéznek egyúttal a földmívelési miniszterhez is, hogy a kérelmet illetékes helyen vegye pártfogásába. — *Fatenyésztési tanfolyamok Nagyváradon.* Szunyogh Péter biharmegyei alispán egy fölratot intézett a földmívelésügyi miniszterhez, amelyben a közséi faiskolakezelő tanítók részére fatenyésztési tanfolyamok tartását kérte. A földmívelésügyi miniszter válasza most érkezeti meg a vármegyéhez; beleegyezik a kétnapos tanfolyamok tartásába és tudatja, hogy erre a célra szakkezegeket fog kiküldeni. A tanfolyamok a jövő tavasszal és nyáron lesznek Nagyváradon.

A konzuli közleményekből. *Mezőgazdasági gépek terjesztése.* Ruscukból írják, hogy a mezőgazdasági gépek bevétele Bulgáriába élénkebbnek ígérkezik, mert a bulgár kormánynak az a terve, hogy az összes nagyobb bulgár városokban raktárakat rendeztet be, melyekben a kisgazdák gabonáért mezőgazdasági gépeket kaphatnak. Konzulátusunk, mely ezt a tervet jelzi, megemlíti még, hogy a dunamenti bulgár városokban főleg magyarországi tengerimorzsolókat, triőröket, ekéket vásárolnak. — *Bulgár répeze.* Az Al-Duna mentén egyre terjed a repcetermesztés, ruszcsuki jelentések szerint a Bánságból odavándorolt bulgárok kezdeményezése folytán. Az idén már három-négy akkora terület volt Bulgáriában bevetve repcével, mint tavaly. — *Olaszország hordóbor-kivitele.* Olaszország hordóbor-kivitelének mennyisége az 1901. évi január-szeptember hónapjaiban 802,554 hektoliterrel tett 25,755,787 líra értékben, mely kivitel az 1900. év ugyanazon hónapjaiban kivitt 1,410,834 hektoliterrel, illetve 44,440,814 líra értékkel szemben, 508,278 hektoliter, illetve 18,685,207 líra csökkenést mutat. Az Olaszországból a monarchiába behozott hordóbor mennyisége az 1901. év január-szeptember hónapjaiban 284,998 hektoliterrel tett vagyis 378,752 hektoliterrel kevesebbet, mint az 1900. év ugyanazon hónapjaiban.

Amerika tengertermése. Az Egyesült Államok ezidei tengertermése oly csekély volt, mint az előző években még soha. Acreként 16,4 bushel termést becsültek a múlt évi 25,3 bushel hozammal szemben. Az összes terméseredmény a legujabb kimutatások s főleg *Broun*nak a newyorki börze statisztikusának becslése szerint 1,360,000,000 bushelre tehető, az 1900-iki 2,105,102,516 bushellel szemben.

NYILTTÉR.

Stassfurti kainitot

szavatolt 12,4% tiszta káli = 23-24%
énsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-
savas káli tartalommal, továbbá mindennemű

egyéb műtrágyaféléket

elismert kitűnő, minőségben legolcsóbban szállít

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi ipar rész-
vénytársaság

BUDAPEST,

V. ker., Fürdő-utca 8. szám.

1900. évi forgalom: 26000 zsák.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figelmét

a budapesti gyapju-aukciókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen

július és szeptember hónapokban
tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárve-
résli vállalat Budapest, Dunaparti
teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldé-
mények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen
raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA,

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

Megjelent az „Országos Magyar Gazda-
sági Egyesület“ kiadásában *Az Ujlaki Uradalom
üzleti berendezése a „Köztelek“ szerkesztősége
által kitűntetett pályamű. Két tábla hat ábrával.*
Írta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes
uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és
az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó
részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos
könyv ára portómentes megküldéssel: 55
krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba
intézendők.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“ ezen
nyolczadik évfolyama régi köntö-
sében, javított és tetemesen bővített tar-
talommal bír. A „Köztelek Zseb-
naptár“ minden más zsebnaptárt nél-
külözhetővé tesz. — A „Köztelek
Zsebnaptár“ ára az O. M. G. E.
tagjai és a „KÖZTELEK“ előfi-
zetői részére bérmentes küldéssel
együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

KÖZTELEK

kiadóhivatalában,

Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-bizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonafüzletről.
1901. november 29.

Szilárdabb külföldi jegyzések, valamint a hideg idő behatása alatt ma valamivel kellemesebb hangulat uralkodott a gabonacsarnokban; malmok a mai 75,000 métermázsás hozattal tekintetbe véve azonban csak gyengén vásároltak és így a ma eladásra került körülbelül 15,000 mm. készbuzza csak szilárdan tartott áron cserélt tulajdonost.

Mai eladások Uj buza:

Tiszavidéki:			
200 mmázsa	80 kg.	17.80	korona 3 óra.
200	78 ⁵	17.40	
150	78 ⁵	17.—	
150	78 ⁵	17.—	
100 mmázsa	78 kg.	17.10	korona 3 óra.
250	77 ⁷	17.35	
100	77 ⁵	17.10	
900	77 ⁸	17.30	
1650	77 ⁸	17.30	
200	75 ⁴	16.80	

Fehérmegyei:			
100	79	17.60	
300	78 ⁵	17.40	
500	78	17.35	

Pestmegyei déli:			
300	78 ⁵	17.40	
200	77 ⁵	17.20	
100	76	16.50	

Szatmári:			
3600	77 ²	16.50	

Zentai:			
3000	74 ³	16.95	

Bácsalmási:			
1600	75 ¹	16.80	

Raktárú:			
2500	76	16.90	
300	75	16.20	

(Az árak 50 kg.-ként koronaértékben értendők.)

Rozsban mérsékelt forgalom mellett szintén szilárd az irányzat. Azonnali szállításra budapesti egyenértékben 14—14.20 koronás árak volnának elérhetőek.

Árpában a hangulat és árak változatlanok, helyben az áru minősége szerint 11.80—12.30 koronás árakat jegyzünk.

Zabban az irányzat szilárd, árak nem változtak. Minőség szerint helyben 14.50—15.20 koronás árakat ízetnek.

Tengeri változatlanul csendes irányt követ; 6-ásrai 11.10 koronával fizetnek budapesti egyenértékben, új tengeri azonnali szállításra 9.55 K. januárra pedig 9.90 koronával jegyeztetik.

Szeszüzet.

A szeszüzetben e héten nyomott hangulat uralkodott és a gyér vételkedv folytán csak kisebb tételek kerültek forgalomba változatlan ár mellett. A helybeli egyesített finomítógyárak finomított szeszt 145—146 K. adózva és 45.50—46.50 korona adózatlanul ajánlottak nagyban. Denaturált szesz 33 K. volt ajánlva, de vidéki gyárak részéről 31 K. történtek későbbi szállításra nagyobb zárlatok. Élesztőszesz változatlan és adózva 146—146.50 K., adózatlanul 45—46 K. kelt.

Vidéki szeszfinomítók részéről finomított szesz nagyban adózva 114 kor., adózatlanul 43—44 kor. volt ajánlva ab felsőmagyarországi állomás és néhány nagyobb tétel ez áron zárulva is lett.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz élénkebb ajánlatok mellett valamivel olcsóbb — 38—39.50 K. talált vevőre. Exkontingens szesz csak nyomott ár mellett helyezhető el.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.—42.50 K.

Bécsi jegyzés 37.20—37.40 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 127.50—128.— korona adózott és 35.— korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 13.50— korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivételre néhány tétel finomított szeszt vásároltak 30 fillérel olcsóbb ár mellett.

Budapesti héti jegyzés:	nagyban korona	kicsinyben korona
Finomított szesz	145.—146.—	147.50—148.50
Élesztőszesz	146.—146.50	147.50—148.50
Nyersszesz adózva	143.—144.—	145.50—146.50
Denaturált szesz	33.—33.50	34.—35.—

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön tudósítása.)

Vörösherepag. A kiviteli részéről valamivel élénkebb érdeklődés mutatkozott az utolsó napokban, mindennek dacára az árak nem igen szilárdultak meg, mi ama körülménynek tulajdonítható, hogy e czikk majdnem minden termelő országából oly nagy mértékben kinálják, hogy egy általános jó termés teljesen igazolva van. Mellesleg megjegyzendő, hogy ez idő szerint mint látszik úgy a külföldi, mint a belföldi érdeklődés csak inkább tájékozódás végett történik. **Luczernamag.** Magyar áru iránt az érdeklődés erősebb és a kínált ily eredetű mag gyorsan vevőre talált. **Répamag.** Ugy látszik, hogy az árak elérték ama legalacsonyabb jegyzést, mely vételre serkenthet, mert ezen árak mellett nagyobb forgalom állott be. **Bükköny** jelenleg igen élénken kérték és igen magas árakra fizettetett. Hogy mennyiben tartják majd magukat ezen árak, az a jövő kérdése.

Muharmag. Néhány kocsiakomány alatt jegyzett árak mellett forgalmaztatott.

Baltacím erősen keresetlik, miután most már nyilvánvaló, hogy ezen cikkben még sokkal gyengébb volt a termés, mint feltételezve volt.

Jegyzések 50 kilonként Budapesten:

Vörösherepag	42—52	korona.
Luczernamag	43—48	"
Muharmag	7—50—8	"
Tavaszi bükköny	7—50—8	"
Téli borsó	0—0	"
Baltacím	14—50—15—50	"

Hedrich és Strana „Királyalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. 1901. november 29 én.

Rozsliszt						
Szám:	0	O/L	I	WR.	II.	II/B III.
Ár: Kor.	23.20	22.40	21.60	21.20	20.20	17.80 15.40

Köleskása:				
Szám	0	1	2	3 4
Ár: Kor.	23.50	22.50	21.50	20.50 19.—

Kukoriczadaxa: finom (polenta) közép goromba
Kor. 17.— 20.— 20.—

Rizstakarmányliszt Királyalmi derceze Takarmánydara		
10.80 K.	10.80 K.	9.60 K.

Rozskorpa	
9.60	

Áraink 100 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasulynyak véve, zsákkal együtt értendők.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1901. nov. 28-án. Netto-árak 100 kg-ként, Budapesten, elegysúly tisztasulynyaként, zsákosul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Ár K:	27.30	26.50	25.70	24.90	24.50	23.70	22.70	20.50

	7 1/2.	8.
	18.50	11.—

Korpa:		F.	G.
Ár korona:		8.80	9.—

Rozslisztárak:						
0	O/L	I	FR.	II.	II/b.	III. Rkorpa
K.	24.50	23.50	22.80	22.30	21.50	19.— 17.—

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1901. nov. 28-án. Kötelezettség nélküli árak 100 kilonként, zsákosul, össz-súlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasuti és hajó-állomásokhoz szállítva:

buzaliszt:							
Sz.:	0	1	2	3	4	5	6 7 7 1/2
Ár:	27.—	26.20	25.20	24.40	24.—	23.20	22.40 20.— 17.30

8-as takarmányliszt		buzakorpa finom goromba	
11.60		8.90	9.—

A központi vásárcsarnok árujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete üzleti jelentése. 1901. november 28.

Üzletmenetünk naponként változott. Általában azonban a hóvégi pénzügyi viszonyok érezhetőek voltak. Tojás és teavaj képezik jelenleg is a legkeresettebb árucikkeket és ezek árai tartottak. Vágott baromfi, a friss tétel valamivel javult ár mellett nyer elhelyezést. Gyümölcsből alma nagyobb tételekben érkezett, az irányzat kedemesebb lett, anélkül, hogy az árak változtak volna. A húszület csendes, a fogyasztás érzékenyen leszállt.

Eladásaink nagyban:

Husfélék: vidéki marhahús eleje 50—60, hátulja 60—74, előtti borjú 78—88, sertés szalonnával 70—83, nyuzott birka első rendű 70—72 fillér különként.

Vadfélék: Nagy nyulak 250—260, süldők 160—200 fill. drb.-ként, szarvas 60—70, őz 100—120, vadsertés 80—120 fillér egészben s kg.-ként, fácán 6.00, fogoly 2.40—2.80 K. páronként.

Tejtermékek: Prima teavaj 200—240, főzővaj 150—160, túró 12—14 fillér kg.-ként.

Tojás: friss telt áru 90—96 K. eredeti lédánként.

Gyümölcs: elsőrendű fajalma 50—60, középminőségű 28—30, alsórendű 16—20 K. mmázsanként, cászli szőlő 60—70 fill. kg.-ként.

Hideghusvásár az Orczi-úti élelmi piacon. 1901. november hó 29-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 87 árus 314 drb sertést, 2 árus 7 drb süldőt, 5400 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 2000 kg. szalonnát, 900 kg. hájat, — kg. kocsonyahúst.

Videkről és pedig: N-Szekely 3 árus 47 darab, N-Körös 3 árus 42 drb, D-Pataj 6 árus 36 drb, Solt 3 árus 18 drb, Ráczkeve 1 árus 7 drb, Ordás 1 árus 5 drb sertést, összesen 17 árus 155 drb sertést. Helybeliek 314 drb sertést. Főösszeg 469 drb sertés.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 84—96 fillér, 1 q 78—84 K., süldő-hus 1 kg. 100—128 fillér, 1 q — K., füstölt sertés-hus 1 kg. 104—124 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnak 1 kg. 88—92 fillér, 1 q 86—90 K., füstölt szalonna 1 kg. 100—104 fillér, 1 q — K., háj 1 kg. 96—100 fillér, 1 q — K., disznósír 1 kg. 104—112 fillér, 1 q — K., kocsonyahús 1 kg. 40—60 fillér, füstölt sonka 1 kg. 123—136 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1901. november 29-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 65 árus 70 darab sertést, 0 árus 10 darab süldőt, 4000 kilogramm friss húst, 700 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát, 200 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. tőpörölt.

Videkről és pedig: Nagy-Körös 11 árus 139 drb, Czegléd 7 árus 98 drb, Dunapataj 3 árus 7 drb, Nagy-Szekely 3 árus 66 drb, Kun-Szt-Miklós 1 árus 8 drb, Mezőtur 1 árus 4 drb, Tapia-Jenő 1 árus 4 drb, Koka 1 árus 6 drb, Tass 1 árus 7 drb, sertést, Monor 4 árus 94 drb süldőt, összesen 33 árus 409 drb sertést és 104 drb süldőt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 92—96 fillér, 1 q 78—84 korona, süldő-hus 1 kg. 112—120 fillér, 1 q 84—88 korona, füstölt sertés-hus 1 kg. 120—128 fillér, 1 q 108—112 korona, szalonna zsirnak 1 kg. 96—100 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 120—40 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 100—104 fillér, 1 q — korona, disznósír 1 kg. 112— fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 72—80 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 120—140 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, tőpörött 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1901. november 29-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokoit községekből 160 szekér réti széna, 45 szekér muhar, 26 szekér zsupszalma, 18 szekér alomszalma, — takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 4 szekér egyéb takarmány (zabosbükköny, sarju stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 440—580, muhar 520—600, zsupszalma 300—320, alomszalma 280—280, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbükköny 520—520, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 440—480, szalmaszecska 400—400. Összes kocsiszám 258. Összes súly 335400 kg.

Allatvásárok.

Budapesti szarvmarhavásár. 1901. nov. hó 28-án. *A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.*

Felhajtott: belföldi 376 db, eladatott — db galicziai 266 drb, eladatott — drb, tirolai — drb, eladatott — drb, növendék élőborju 17 db, eladatott — drb, élő bárány 69 db, eladatott — db; leölt belföld 15 drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tirolai 9 drb, eladatott — drb, bécsi leölt — drb, eladatott — drb, növendék borju — drb, eladatott — drb, leölt bárány — drb, eladatott — drb, élő kecske gödöllye — drb, eladatott — drb.

A vásár irányzata élénk volt. Arak a következők: Élő borjúk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dronkint, 76—89—koronáig, kivételesen 91—koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig dronkint, — kor-ig, kiv. — koronáig sulyra, tirolai — koronáig kiv. — koronáig dronkint, — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék borju — koronáig, kiv. — koronáig drbkint, 28—40 koronáig, kiv. 50— koronáig sulyra. Leölt borju: belföldi 84—86 koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig sulyra, tirolai 84—86 koronáig, kiv. — koronáig dronkint, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig páronkint, élő bárány 10—38— koronáig páronkint, leölt bárány — koronáig párja.

Budapesti gazdasági és tenyészmárvásár. 1901. évi nov. hó 28-án. *(A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)*

Felhajtott: 221 drb, ugymint: jármos ökor első minőségű — drb, közép 44 darab, alárendelt — darab. Fejőstehen: fehér — drb, tarka 105 darab, tenyészbika 1 drb, tarka tinó — drb, fehér — darab, jármosbivaly 2 drb, bonyhádi 69 darab, hizlalni való ökor — darab, üsző fehér — darab.

A jármosökor vásár lanya, fejőstehenekre az üzlet változatlan, utóbbiak ára 10—20 koronával csökkentek.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökor 680—K.ig, középmin. jármos ökor 680—K.ig pár-kint, alárendelt minőségű jármos ökor —K.ig páronkint, jármos bivaly — K. é. s. mm., —K.ig páronkint, jobb minőségű jármos ökor —K.ig é. s. mm.-kint, tarka bekötötti való ökor —K.ig é. s. mm. Fejőstehenekért és pedig: Fejőszőrű magyar tehén — koronáig darabonkint, tarka kevert származású tehén 140—220 K.ig darabonkint, bonyhádi tehén 230—320 K.ig, kiv. — korona darabonkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1901. évi nov. hó 28-án. *(A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)*

Felhajtott: 1110 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 639 darab magyar és tarka ökor, 319 darab magyar és tarka tehén, — drb szerbiai ökor, — drb szerbiai tehén, — drb boszniai ökor, — drb boszniai tehén, 82 drb magyar bika és 70 drb bivaly.

Minőség szerint: 4 darab elsőrendű hizott bika, 68 drb középminőségű bika és 18 drb alárendelt minőségű bika, 9 darab elsőrendű hizott ökor, 622 darab középminőségű ökor és 35 drb alárendelt minőségű ökor, 1 drb elsőrendű hizott tehén, 308 drb középminőségű tehén, 45 drb alárendelt minőségű tehén.

A vágómarha felhajtás 51 darabbal több, jobb minőségek ára javult, gyengébbeké csökkent. Konzerv ezélokra alkalmas marhák iránt az érdeklődés élénkebb.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökor jobb minőségű 58.—65.—, kivételesen —K., hizott magyar ökor középminőségű 50.—56.—, kiv.—, alárendelt minőségű magyar ökor 44.—48.—, jobb minőségű magyar tehén 36.—48.—, tarka 38—54 kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középminőségű —, kiv.—, alárendelt minőségű magyar és szerb tehén — lábón kiv.—, szerbiai ökor jobb minőségű —, kiv.—, szerbiai ökor középminőségű —, kiv.—, szerbiai ökor alárendelt minőségű —, kiv.—, magyar bika 40.—60.—, kiv.—, magyar bivaly 30.—38.—, kiv.—, magyar legelőmarha I. rendű 36.—52.—, kiv.—, II. rendű —, kiv.—, boszniai ökor —, kcronáig métermázsánkint, élőszulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1901. nov. 28-án. *(A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)*

A forgalom közép volt. Felhajtott összesen 654 db. Eladatott 374 drb. Jobb minőségű lovakból (hátas) — db, eladatott — db, —K.-ért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 10 drb, eladatott 2 drb, 400—480 K.-ért, nehezebb kocsiló (hintós) 16 drb, eladatott 6 drb 320—365 K.-ért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 40 drb, eladatott 10 darab 240—320 K.-ért, pony — drb, eladatott 0 drb — koronáért. — Középminőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 80 db, eladatott 35 db 110—190 K.-ért, könnyebb félék (parasztló stb.) 460 drb, eladatott 280 darab 44—80 K.-ért; alárendelt minőségű lovakból 43 drb, eladatott 41 drb 12—38 K.-ért. — Bécsi vágóra vásároltatott 45 drb, az állatkert részére vásároltatott 20 drb, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — darab,

ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott 5 darab, takónykor miatt a gyepmesterhez küldetett — drb.

Kőbányai sertésvásár. 1901. évi november hó 29-én. *(Első magyar sertéshizlaló-részvénytársaság telefonjelentése a „Köztelek” részére.)*

A vásár a hét zárásával élénkebb volt. **Heti átlag-árak:** Magyar válogatott 320—380 kilogrammos nehéz 93—94 fillér, 280—300 kgrammos nehéz 91—92 fillér, öreg 300 kg. tulli — fillér, vidéki sertés könnyű — fill., szerb 80—86 fillér, román — fill., tiszta kgr. páronkint 45 kgr. ételsúlylevonás és 40/0 engedmény szokásos. — **Eleségárak:** Tengeri (6) 11.65 korona, árpa (6) 12.60 korona Kőbányán átvéve. — **Helyi állomány:** nov. 22-én maradt 36915 darab. — **Felhajtás:** Belföldről 2229 darab, Szerbiából 1938 drb, Romániából — darab, egyéb államokból — darab, összesen 4167 drb. Főösszeg: 41082 drb. Állomány és felhajtás együtt — drb. — **Elhajtás:** budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 2507 drb, belföldre Budapest környékére 669 darab, Bécsbe — drb, osztrák tartományokba 2293 drb, Helvéciába — drb, Német birodalomba — darab, egyéb országokba — darab, összesen 5393 drb. A szappangyárakban feldolgozott 2 darab, szállásokban elhullott — darab, waggonokból kirakott hulla 9 drb, borsókának találtatott 3 drb, összesen 12 darab. Maradt állomány 35684 darab. A részvénytársaságokban 13986 darab van elhelyezve. Az egészségi és tranzitszállásokban maradt nov. 22-én 6426 darab. — **Felhajtás:** Szerbiából 1938 drb, Romániából — drb, összesen 8364 darab. — **Elhajtás:** 3024 darab, maradt állomány 5340 darab és pedig 5340 darab szerb és — drb román. Az egészségügyi szemlénél jan. 1-től máig 310 darab a fogyasztás alól kivonatott és technikai ezélokra feldolgoztatott.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Decz. 2.	Dicső-szt-márt. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Thuróczy Kálmán	129114
Decz. 2.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Zier Andrásné	163522
Decz. 4.	Mezőturi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Korda Ger-gelyné sz. Pintér Brigitta	49800
Decz. 6.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Krell Istv. és neje sz. Schwáb Erzsébet	130204
Decz. 6.	Rimaszombati kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Vajda András	62389
Decz. 7.	Losonczy kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Gelléri Dezső	56637
Decz. 9.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Jan Barend Henrik van Royen	355591
Decz. 10.	Mezőturi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Schreiber Lajos	423900
Decz. 10.	Girálti kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Hudák Károly, ill. Robelly Jenő és neje sz. Tompaházy Ladányi Ilona	41910
Decz. 11—11.	T.-kanizsai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Cseszkó András	63539
Decz. 10.	Bpesti I—III. k. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Neumann Manó és neje Klein Berta	290362
Decz. 11.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Gans Ármin	142340
Decz. 14.	N.-kikindai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Vidák Arzén dr.	66696
Decz. 14.	Nyitrai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Hecht Ede és neje Schlesinger Sarolta	198150
Decz. 15.	Bpesti I—III. k. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Weixlgärtner Vincze és neje sz. Hengl Sarolta	71773
Decz. 16.	Nagy-szombati kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Lutter Jenő mint k. k. Alajos és Árpád t. t. gyámja	75710
Decz. 20.	Rimaszombati kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Dub Albert	259121
Decz. 20.	Battonyai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Lukács Antal	70550
Decz. 23.	Szentesi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Schmid Ödön	53676
Decz. 23.	Szegedi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Jiraszek Nándor és Krausz Lipót	419493
Decz. 23.	Oraviczabányai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Despenits Áron	51344
Decz. 24.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Spitzer Sámuel és társai	314776
Decz. 27.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weisz Mór és neje Kleinmann Teréz	213946
Jan. 7.	Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Szél Samu és neje Wald Lujza	175572

Jan. 14.	Keckeméti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	S. Kováts Mihály	200000
Jan. 14.	Kisvárdai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Ókolicsá-nyi Menyhért sz. Jarmay Ilona	144150
Jan. 22.	Kisvárdai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Ferenczy Emil és br. Fay Hermin	201047
Febr. 6.	Ungvári kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	özv. Weinberger Henrikné sz. Weinberger Fanny	78000
Febr. 7.	Ny.-szeredai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Simén György	56864
Febr. 22.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Rosenberg Róza	164710
Febr. 27.	Békés-csabai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Kocziszki Mihály	68214

Szerkesztői üzenetek.

B. J. urnak. Ha Önt fizetése fejében perczent is illeti s annak egy részét jogtalanul visszatartják, forduljon a bíróság segélyéhez.

P. D. urnak. *Oroszára.* Ha a gazdatiszt próba-időre szerződött és annak letelte előtt törvényes ok nélkül elbocsátják, járandóságait a próbaidő leteltéig terjedő időre joggal követelheti. A kérdés többi része annyira személyes természetű, hogy annak taglásába nem bocsátkozhatunk.

Sch. I. urnak. *Somogy-Szob.* 1. A földmívelésiügyi miniszter kedden d. u. 4 órákor fogad; előzőleg jelentse be magát az elnöki osztály titkári hivatalánál. 2. Forduljon az Iparegylethez.

B. S. urnak. *Ajmácskó.* Aki okleveles gazda akar lenni, annak okvetlenül el kell végeznie valamelyik gazd. tanintézetet (Keszthely, Kassa, Debreczen, Kolozs-Monostor), amelyhez VI. középiskola elvégzése szükséges.

S. Gy. urnak. Közölje nevét és lakhelyét, akkor megadjuk a kért felvilágosítást.

R. H. urnak. *Algyő.* Forduljon Pick Oswaldhoz. Budapest, VII., Kútsó-Kerepesi-ut 1. szám.

Csákányi uradalom. A melassze etetéséről a „Köztelek” 1901. szeptember 7. számában jelent meg egy érdekes cikk.

Egy előfizető. Tudassa velünk nevét és lakhelyét, akkor válaszolunk kérdésére.

Cs. I. urnak. *Jagota.* Adja be kérvényét *rogton* a szolgabíróshoz, amelyben az intézői czim használatáért folyamodik. Mellékelje a birtokos bizonyítványát, amelyben igazolja, hogy Ön már az 1901. év előtti intéző volt.

H. L. urnak. *Teresk.* A külső cselédeknek felesei után nem kell díjat fizetni. A felebbezését adja be a szolgabíróshoz, hivatkozva az 1900. évi 16. törvényekire.

B. I. uryak. *Nagy-Bélicz.* Mezőberény Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében van.

S. F. urnak. *Tolmács.* Ajánljuk: Dörner Béla könyvét: „A sertés Magyarországon”. Ára 5 korona. Kapható szerkesztőségünkben is.

H. I. urnak. *Hatvan.* Névtelen levelekre nem válaszolunk.

M. A. urnak. *Gyulatelke.* Kérdését elküldöttük a rovatvezetőnek. Másik kérdésére legajánlatosabbnak tartjuk, ha hirdét lapunkban.

K. B. urnak. *Szűcsi.* A kérdezett czimet egész jogosultan használhatja.

D. Zs. urnak. Gazdasági oklevelet csakis azon esetben szerezhet, ha az érettségi után a m.-óvári akadémiát, vagy ha a 6-ik középszályról sikeresen leteszi a vizsgát és azután valamelyik gazd. tanintézet három éves tanfolyamát elvégzi. (Keszthely, Kassa, Debreczen és Kolozs-Monostor).

R. I. urnak. *Bodka.* Továbbra is nyugodtan viselheti az ispáni czimet.

P. K. urnak. A kérdezett állásokat nem hirdetik sehol sem.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉBE!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

Czim:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN, Váci-ut 19. szám.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10 12, lóerejük.

Magánjárók

(utí mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal bozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzek kívántra díjmentesen küldetük.

Importált eredeti
angol kosok
kaphatók:
PICK OSWALD-nál
BUDAPEST,
VIII., Külső-Kerepesi-ut 1. sz.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgép-készletek 2% egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhars-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálok- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb szervetők, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes asztal-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék közzétételére ingyen és bérmentesen készen állunk.

Lincoln-i őrnyáruunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Haszonbérlet.

A gróf Vigyázó Sándorné, báró Podmaniczky Zsuzsanna urnó tulajdonát képező circa 4.452 m. holdnyi, tulnyomólag szántóterületből álló, eddig legnagyobbbbrészt házilag kezelt, kellő gazdasági épületekkel és lakházzal ellátott **rákoskereszturi és ferihegyi birtokok** (Pestmegye) egészben vagy 2 részletben

10—15 évre haszonbérbe adók.

Bővebb felvilágosítást ad: hétköznapokon d. u. 3—5 között

Dr. Darányi Gyula
bpesti ügyvéd irodája (Kerepesi-ut 10. sz.)
Ügynökök nem díjaztatnak. 5017

BECK és GERGELY
BUDAPEST, V. KER., VÁCZI-ÚT 12. SZ.

GAZDASÁGI GÉPEK RÜSTON-GŐZCSÉPLŐK
BENZIN-MOTOROK
GŐZGÉPEK GŐZEK

Magyar királyi államvasutak.
162335/1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben szükséges villamvilágítási, továbbá az 1902. esetleg 1903. és 1-04. évben szükséges távirtdai anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi december hó 14-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi december hó 13-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 1222291/96. sz. általános szállítási feltételek, a távirtdai anyagok szállítására vonatkozó 134205/901. sz. különleges feltételek és az izzólámpák szállítására vonatkozó 84223/96. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezető ségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

A szállítandó anyagok és a szükséges mennyiségek a felhívás mellékletét képező három ajánlati űrlapon vannak felsorolva.

Ezen ajánlati felhívás, az ajánlati szándékozókknak, a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. november havában. **Az igazgatóság.**

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről
szóló 1894. évi III. törvényünk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben.
Ára bevezetéses kiadásával 1 forint 10 kor.

20,000.000 frank

jelzálogilag biztosítva mérsékelt kamat mellett kiadatik.

Titoktartás biztosított, de meg is kívántatik.

Szives megkeresések K. K. conc. Realgüter u. Hypotheken Verkehrs-Kanzlei, J. Weiss, Graz, Thonethof kéretnek. 5030

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. II. emelet
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával. Alakult: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása:	400,000 kor.
Alapítványok és üzletreszekben:	1,200,000 kor.
Összesen:	1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.
Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

1898 **az igazgatóság.**

Mindennemű tejgazdasági eszközt
és gépet szállít, tejgazdasági telepeket
és tejszövetkezeteket rendez be az

K-Separator Részvény-Társaság

ezelőtt **Pfanhauser A.**

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

E hó végén jelenik meg a

Gazdasági

Számviteli

Naptár

1902. ÉVRE.

1902. ÉVRE.

SZERKESZTŐ:

SZILASSY ZOLTÁN

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

KIADJA AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET.

Ara portómentes küldéssel 1 korona 80 fillér.

Ajánlott küldéssel 2 korona.

**Egy díszes s teljesen vászonba kötött, naptár
részszel és gazdasági tudnivalókkal ellátott
nagy alaku egyszerű számviteli könyv,
a melyet minden gazda számvitelének be-
jegyzésére az egész éven át használhat.**

Előfizetéseket elfogad

a „KÖZTELEK” kiadóhivatala

BUDAPEST,

IX. kerület, Üllői-út 25. szám.

Olcsó teleltetésre

elvállalok mintegy 100 tinót, vagy 1000 bir-
kát, esetleg 1000 sertést, avagy 100 csikót.

LÖVY JENŐ Felső-Alap, Fehérm.

5026

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetőség Zágráb.
33561/I-901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai részére 1902. esetleg a következő 1903. és 1904. években szükséges pályafentartási puhafák szállítására czennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évben megközelítőleg az alábbi mennyiség szükséges:

Erdei fenyőfa deszka 98.0 köbméter; Jegénye fenyőfa deszka 104.0 kmtr.; Lucz fenyőfa deszka 19.0 kmtr.; Vágott luczfenyő 132.0 kmtr.; Faragott puhafa 12 m-ig 171 kmtr.; Faragott puhafa 12.0 m. felől 16.0 kmtr.; Kerítés oszlop puhafából 2050 drb.; Erdei fenyőfa palló 97.0 kmtr.; Jegénye fenyőfa palló 139.0 kmtr.; Lucz fenyőfa palló 20.0 kmtr.; Puha szálfa 52.0 kmtr.; Vörösfenyő szálfa 17.0 kmtr.; Vörösfenyő deszka (szükséglet szerint).

Ezen kiűntett mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállít a m. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

Az 1902. és esetleg 1903. és 1904. évekre szükséges fanemük ugyanazon év április hó végéig beszálítandók.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alkalmával fenti csak tájékozással szolgáló mennyiségnél 30%-kal többet vagy kevesebbet rendelhessen, úgyszintén azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 30% erejéig pótnegrendelést tehesen.

A fák a megrendelésnél közölt méreteken szállítandók.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbbben 1901. december 10-ig déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség I. osztályánál.

A bánatpénz pedig december 9 déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A pályázati feltételek, ajánlati minta és méretjegyzék minden üzletvezetőség-nél és kereskedelmi iparkamaránál megtekinthetők és a zágrábi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatóknak, esetleg posta útján megküldetnek.

A szállítási feltételek úgymint az általános szállítási feltételek és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek megtekinthetők minden üzletvezetőség-nél és készpénzfizetés mellett megszerzhetők igazgatóságunk nyomtatványtárából (Andrássy-út 73/75 sz.); feltételeztetik, hogy az ajánlattevő ezen feltételeket teljesen ismeri.

Zágráb, 1901. november hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Szép tisztafaju

Bernát kutyák

eladók a Báró Stummer-féle jószágigaz-
gatóságnál Nagy-Bodokon u. p. Nyitra-
Ludány.

(Utánnomát nem díjazatik.)

5041

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- ÉS MŰ-ÓRAS
FELTÁLLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPÉNZERT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK SODDILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

TELEFON. Sörgöny-csím: „CERES“ BUDAPEST.

KRAMER LIPÓT

BUDAPEST, V., Akadémia-utca 10. szám.

A legjutányosabb árakon ajánl:

Oliva gépolajat, repceolajat, ásványkenőolajat, hengerolajat, lámpaolajat, petrolumot, kocsikenőcsöt, süritett gépkenőcsöt, olvasztott szinfagygyút, kenőszappant, kékkövet, kénvirágot, Raffia-háncsot, saponáriát, creolint, carbololeumot, fedőlakkot, zsákot, ponyvát, műtrágyát és minden e szakba vágó cikket.

Továbbá: Disznózsirt, szalonnát a legolesőbb napi árban. Szalonnáról lerázott só.

Mezőgazdasági vetőmagvakat, szavatolt jó minőségben.

Arjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánságra készséggel szolgálók.

SZIVATTYUK

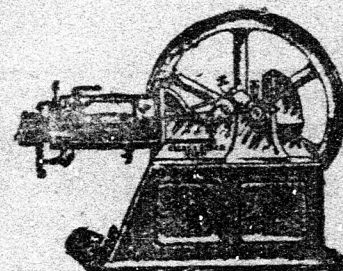
MÉRLEGEK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra. Legjobb gummi- és kender-tömlők. Mindenféle csövek.

legújabb javított rendszerű fűzős, szárados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermerlegek, mérlegek házi használatra, barommmérlegek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártása.

Arjegyzékek W. GARVENS, Wien, I. Wallfischgasse 14. sz. ingyen és bérmentve. Schwarzenbergstrasse 6.

Benzin-petrolin gázmotorok és lokomobilok

villanyos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő keesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malomüzemekre különösen előnyvel használhatók.

Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett Osers és Bauer

motorgyára. Magyarországi vezékreprelet és raktár. DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61. Arjegyzék ingyen! 4811 Tisztességes ügynökök kerestetnek.

A magy. kir. államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

A vonatok INDULASA Budapestről.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapestre.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, Délelőtt, Délután. Lists train schedules for the eastern railway station.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, Délelőtt, Délután. Lists train schedules for the central railway station.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, Délelőtt, Délután. Lists train schedules for the western railway station.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, Délelőtt, Délután. Lists train schedules for the eastern railway station.

1) Közlekedik vasár- és ünnepnap előtti köznapokon.

1) Berlinbe csak minden szerdán és vasárnap. 2) Közlekedik ünnep és vasárnap bez. november 25-ig. 3) Csak október és április hónapokban. 4) Közlekedik minden kedd, csütörtök és vasárnapon. 5) Közlekedik minden szerdán és szombaton.

1) Érkezik minden hétfőn és csüt. 2) Közlekedik ünnep és vasárnap bez. november 25-ig. 3) Csak október és április hónapokban közlekedik. 4) Berlinbe csak minden kedden és csütörtörtől. 5) Érkezik minden kedd, csütörtök és szombaton.

Tenyészállat árverés.

Nagyméltóságú Gróf Hunyady Imre ur ürményi uradalmában 1902. január hó 20-án d. e. 10 órakor kezdődő árverésen

50 drb Berni tenyészbika,
30 drb számfelüti tehén és üsző,
30 drb Elektoral Negretti tenyészkos
fog eladatni.

Az árverés Tornóczon (vasutállomás) lesz megtartva, ahol is az érdeklődők részére fogatok állanak rendelkezésükre.

Tisztartóság.

5031

Ajánlják nagyraktarukat minden patkolási czikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. - Továbbá ajánlják szabalmazott, kiváló szakférfiak által legjobban ajánlott patkóit igazlovak és paripák, úgyszintén

ökrökvasalására.

Különösen kiemeljük cégünknek legújabban szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleit.

M. HANN'S SÖHNE

os. és kir. udvari patkolási eszköz-zállítók

WIEN, I, RENGASSE 6. SZÁM.

Eladó

Gróf Teleki Gyula ur Révbéri gazdaságában egy 12 éves, sárga, angol telivér

tenyészmen,

apja Bend Or, anyja Mirabel.

Bővebb felvilágosítással szolgál **WOLFF OTTÓ** urad. intéző Révbér, posta Solt, Pestmegye. 5065

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, Váci-körút 52. szám.

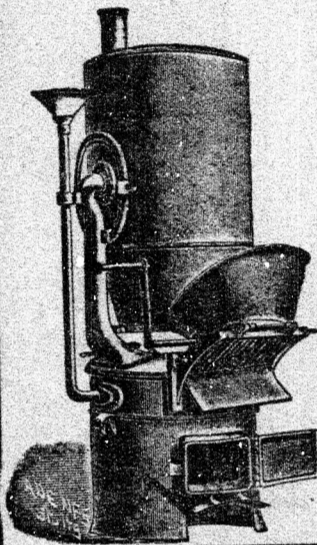
Előre bocsátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

ajánlom közkedveltségű egytetemes és többvasu ekéimen kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas sorba- és szórva vetőgépeimet

szecskavágó-, répvágó gépeimet.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra **járgányaimat** a jelenkor legjobb szerkezetű

takarmánypároló

készülékemet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő **árjegyzék** és készséges felvilágosítások.

Gazdasági könyvviteli nyomtatványok árjegyzéke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 2000 korona pályadíjjal jutalmazott Suschka-féle gazdasági könyvvitelten alapján összeállítva.

Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatványszám	Tárgy	Ive fillér	Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatványszám	Tárgy	Ive fillér
11	1	Előlegezési könyv, kül- és belv	4	17	27	Póttakarmány kimutatása	12
9	2	Napszámber és szakmányber kimutatása	12	28	28	Mérleg	20
13	3	Leszámolási könyv	6	41	29	Próbacéplési jegyzék	10
10	4	Szegődmény-táblázat, kül- és belv	12	25	30	Vetési és aratási jegyzék	10
16	5	Szemesgabona-kimutatás, kül- és belv	12	30	31	Ellési jegyzék (csikó és borju)	10
15/a	6	Csépletlen gabona kimutatás, kül- és belv	12	34	32	Termés-kimutatás	8
39	7	Napszám-jegyzék	10	31	33	Ellési jegyzék (bárány és malacz)	10
7	8	Tejleadási jegyzék, kül- és belv	10	28	34	Darálási jegyzék	10
6	9	Pénztári napló, kül- és belv	12	29	35	Fejési napló	10
14/a	10	Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, kül- és belv	12	37	36	Gazdasági napló	10
8	11	Követelések jegyzéke, kül- és belv	12	58	37	Trágyázási napló	4
3	12	Gép- és eszközlétár, kül- és belv	12	26	38	Cséplési jegyzék, kül- és belv	10
14/b	13	Pénztári főkönyv, kiadási kimutatás, kül- és belv	12	35	39	Tejelés kimutatás	4
2	14	Épülettétár, kül- és belv	12	33	40	Takarmányozási előirányzat, kül- és belv	12
1	15	Telektétár, kül- és belv	12	32	41	Vetési előirányzat, kül- és belv	12
5	16	Termény- és anyagtétár, kül- és belv	12	27	42	Takarmányozási jegyzék, kül- és belv	10
12	17	Letéti napló	4		43	Hetijelentés	12
4	18	Eleven tétár, kül- és belv	12			Függelék	
40	19	Szegődmény-levél	2			A) Vagyonlétár, kül- és belv	12
23	20	Ló- és s arvasmarha-kimutatás	12			B) Előleg-jegyzék, kül- és belv	4
24	21	Juh- és sertés-kimutatás	12			C) T-jeladási jegyzék, kül- és belv	10
22	22	Különféle tárgyak kimutatása	12			D) Anyagszámadás kül- és belv	10
21	23	Fogyasztási anyag kimutatása	12			E) Vetési, aratási jegyzék, kül- és belv	10
20	24	Tüzelő anyag kimutatása	12			Suschka: Rövid utmutatás	1 drb. 50
19	25	Szerszámfa kimutatása	12				
18	26	Állati termények kimutatása	12				

Ezen nyomtatványokból állandó készletet tartunk. Az **összes nyomtatványokból mintávek** az összeg előre való beküldése mellett, **5 koronáért** portomentesen küldetnek. **Kérjük a megrendeléseknél világosan kitenni, hogy a nyomtatványok száma, a Suschka-könyv szerint vagy az árjegyzékből lettek-e véve.** A felsoroltakon kívül **egyéb nyomtatványokat** megrendelés szerint legrövidebb idő alatt jutányosan állítunk elő.

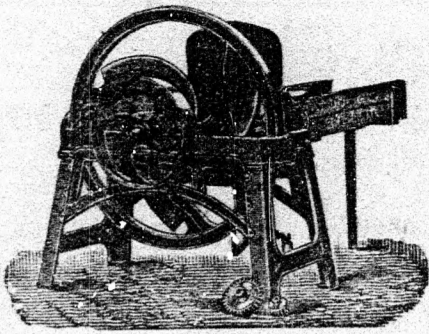
Megrendelhetők a

„Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Suschka: Gazd. könyvvitelten II-ik kiadása nyomás alatt. Belfi ára 6 korona.

Saját könyvkészletünk van, fenti nyomtatványok bármelyikét köve is szállítjuk.

Balesetek

Kiszárvai

Szeceksavágók szab, önműk. kiemelővel,

répavágók,

darálómalmok.

Gőzfűlesztő-készülékek!

legujabb, legkényelmesebb szerkezetben

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzeséplőkészletek 10 lóerőig.

Ipari mozcsonyok 100 lóerőig.

Valódi

Hanna * * *
vetőárpat,

legjobb minőségben, sok kiállításon, a párisi világiállításon is díjazva, ajánl 4850

Oekonomie des Fr. Kubiček
Czilechowitz, Hanna Mähren.

Jóval a napi áron

felől vásárolok

lóhere- és

luczerna-

magot,

mely úgy a szem nagyságára, mint színre és tisztaságra nézve

elsőrendűnek

mondható.

HALDEK

magnykereskedése,
József főherceg
6 es. és kir. Fensége ndv.
szállítója

Budapest,

Károly-körút 9. sz.

A legzamatosabb muskotály, Muscat Ottonel szőlővessző kapható: Dr. Perényi Keckeméti szőlőtelepén, 20 koronáért ezret. 5002

N á d

nagy mennyiségben és kitűnő minőségben
dereglyén a Dunán és vasuton szállítható, kapható
Szászy Jánosnál
Dunaföldváron. 5004

„MOEBIUS“-féle
automobilolaj.

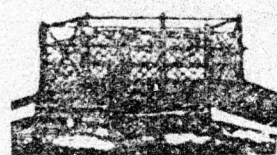
Elismert legjobb olaj
automobil stb. részére
szabadalmazott bádógtűvegben, 1 liter.
3 korona.

Ezen üvegek N. b. sz. 157776. sz., különösen alkalmasak a motorkocsik nehezen hozzáférhető részei olajozására, könnyen kezelhetők és az iszeru a magával való vitel.

Kérjük ezen jeggyel, mely minden jobb automobil fizetésben kapható. 4887

Egyedül gyárosok:

H. Moebius & Fils
csontolaj-gyár
BASEL, Schweiz.

Schember C. és fia
es. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár.

Budapest, Andrassy-ut 15.
Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegket, valamint gazdasági és ipari eszközre szolgáló tizedes és százados raktár mérlegket. Árjegyzék ingyen és bérmentve

Élelmi szerek értékesítését csak érzék az előírt % mellett.
Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénzszámolás.

Magyar Gazdák
Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

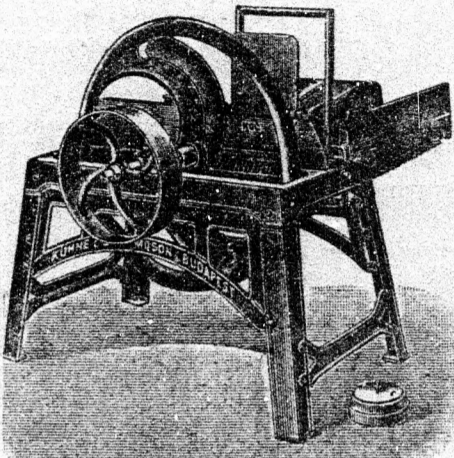
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgőnyozim: Aurora—Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husnemléket, füstölt húsot, vadakat, szárnyasokat — élő és élőlt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

TÉLI IDÉNY 1901/2.

SZECSKAVÁGÓGÉPEK

kézi és erőhajtásra.

RÉPAVÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID“ DARÁLÓGÉPEK.

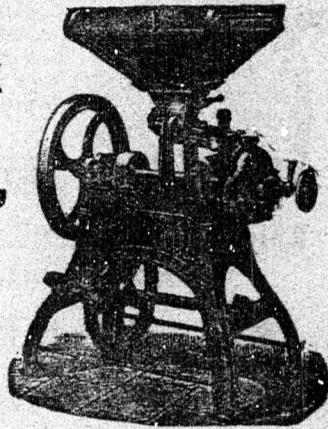
VENTZKI-féle

szabad. takarmányfűlesztők.

Erőhajtásra Casali-féle szab.

kukoriczamorzsolók

rendkívüli munkaképességgel.

Teljes takarmánykamara felszerelések,

melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen tervezettek, legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállíthatnak

K Ü H N E E.

mezőgazdasági gépgyára által.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a sz.

Gyár: MOSON, Moson v. m.

Egy használt,
de még jókarban lévő gőzerőhajtású kukoriczamorzsológépet megvételre keresek. Cím: Warm Ödön, Szakcsi-major, u. p. Szekes. 5061

Megvételre
kerestek egy jókarban lévő 3-4 lóerőjű járgány. Ajánlatok az utolsó ár, posta- és vasút-állomás megnevezésével Klekner Ferencz címre Gyula-major, u. p. Győr Zámoly kerületnek. 5051

Nagyobb
mennyiségű utasalmá próselve Vámosgyörk állomásra szállítva eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5049

Megvételre
kerestek 120 g magbúkköny, Aranjlatok mintával Magyar uradalom Intézésére, posta Nagy-Magyar, küldendő. 5057

Eladó
egy Felschmann-féle teljesen új tejhűtő 80 koronáért. Cím a kiadóhivatalban. 5052

Eladó
Árvarozsok és csomós ebrtűmagkeverék. Veres kőis, csiavfűt magvak. Penyök, piros berkenye, hárs, eper és nyírfák. Akác esemete. Geditschia, maktura, galagonya, tamariska süvény-csemete. Hortenzia és magyar-kinos vetőburgonya. Liptay Jenő tisztától Bashalom, posta Királytelek. 5050

Kerestetik
előnyös ajánlatok mellett 100 métermérsza utántermésű duppai zab. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 5055

Új eséplőgép,
Államvasutak gépgyárban készült 10-es számú, minden hozzátartozóval együtt eladó. Ára 6200 forint volt, most 4500 forint. Teljesítendő azonnali 1000 forint készpénzzel. A többi 3 év alatt a 1000 forintos részletekben. Cím a kiadóhivatalban. 5040

Eladó
20 darab használt, jókarban lévő hármas eke és 16 db használt jókarban lévő kettős eke. Felvilágosítást ad Galgóczy Béla uradalmi intéző Pázmánd, Fehérmegye, Nyék vasuti állomás. 5048

Általános és különleges növénytermelés.
Két kötet. Ista Cserháti Sándor. Ára 18 korona. A kötetek 9 koronáért külön is kaphatók. Megrendelhető a szerzőnél H.-Óvározt. Ezen munka a növénytermelést érdeklő összes kérdésekben kiemerítő tájékoztatást nyújt. 4023

Gazdáknak fontos!
Hreblay Emil
állattenyésztési m. k. felügyelő
Budapest, VII., Csömöri-út 15. II. 8.
Munkái:
Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fillér.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyuktenyésztés 2 korona. Lud-és kacsa tenyésztés 2 korona.
Pulykatenyésztés 2 kor. Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 korona 60 fillér.

Megrendelhetők a szerzőnél, leg-egyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Az első
görmörgegyei sajtgyár
Gortva-Kisfalud, u. p. Várgede, ajánlja saját gyártmányát.

Schwarzenbergi sajt
kilója 65 krajczár.

Havasi sajt,
darabja 12 kr. és 24 krajczár bérmentes szállítással.

Elismerőirat egy levelezőlapról.
(Közjegyző leg hitelesítve.)

Tisztelt Uram! Sertéseim nem ottak, s nagyon le voltak soványodva. Velellenségből emberemtől kaptam 1 csomag sertés-hizlaló port; bámulatos! nem tudom sertéseimet eléggé etetni s néhány nap alatt nagyon szépen magukhoz jöttek, nála ezen kitűnő szernek, melyet mindenkinek a legmelegbben fogok ajánlani.

Kérek postafordultával 5 csomag sertés-hizlalóport. Tisztelettel!

1900. X/31. **Euglisch József,** pályamester, Belső-Szavonia.

Fenti másolat egy 4 filléres és egy 2 filléres bélyeggel ellátott levelezőlapon írt eredetivel teljesen megegyez.

Laibach, 1901. (egyezerkilencszázegy) október 3. (három.)
(Közjegyző bélyegző.) **Plantan Iván,** es. kir. köz. egyz.

Dr. Trnkóczy sertés-hizlalópora
minden üzletben kapható, ha nem akkor posta újan küldi Trnkóczy gyógyszerész Laibach, K. ain.

V. díjgy. 1 csomag 50 fillér, 5 csomag 2 korona.

ZABOT
külföld részére
100 m.-mázsától bármily nagy mennyiségben igen jó ár mellett vásárolk. Mintázott ajánlatok a kiadóhivatalhoz „Zabexp ort“ jellegre.

Gazdaság
felhagyása folytán egy jókarban lévő 8 lóerőjű gőzcse-16garnitúra elevátorral együtt szabadkézből eladó. Bővebb értesítés nyerhető Gyapay Dénes huszárfőhadnagynál, Pápán. 4984

Malomeladás,
malomvétel,
malomberlet,
gépek vétele
és eladása.

lepeczélyszerűben eszközölhető a

MOLNÁROK LAPJA
révén.

Bpest, VII., Kerepesti-út 50.

Most jelent meg!

Adalék az

Agrárprogramhoz.

A válság oka és

a kibontakozás útja.

Irta:

Dr. Galovits Zoltán

budapesti gyakorkló ügyvéd.

Ára portómentes: küldéssel 55 kr. — 1 kor. 10 fillér.

Megrendelhető:

a „KÖZTELEK“

kiadóhivatalánál
Budapest, IX., Üllői-út 25.

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 60 fillér.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak megőrződik és a szakirodalom ter- menyei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címé- nek kitételével közlünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Urad. főkertész

Keresetük 1902. január hó 1-ére, esetleg február hó 1-ére, ki- nős, de kis családú. Megki- vánlatik teljes jártasság az üvegházai növények ápolásá- ban, kiváló ügyesség a parki- rozásban, az állattésben és növesztésben. Ezen a kisebb mérvű virág kertészethez, ke- vesebb súly fektetik a zöldség- és gyümölcsstermésztésre. Évi javadalmazása 1200 korona, 8-10 tűzifa, külön lakóház, 2 szoba, konyha és kamrával. Kérve nyek bizonyítványmá- solatokkal, melyek vissza nem küldetnek, esetleg arczké- phezajánlásával mely vissza- küldetik **Gróf Bolza Pál, Szarvas** (Békésm.) cím alatt intézendők. 5022

Nős kezelőispán,

kizárólag gyakorlati jártasság- gal felvételük 300 korona és deputatun évi javadalmazás- sal. Ha om havi próbaidő. Személyes bemutatkozás kíván- tatik. Gazdasági Intézet, Felső-Lánca, u. p. Perény (Abaujm.). 5038

Irnoki

állás a Nagym. István gróf Zichy Ágost ur Zalmegyei belvárosi uradalmának számtartói hivatalában azonnali betöltendő. Pályá- zatnak a sikerrel végzett, katonai és elvezettségüknek eleget tett róm. kath. gazdá- szok, a kik iradól és könyv- vezetési képzettséggel bírnak. A kik kereskedelmi akadémiát végeztek, előnyben részesít- nek. Fizetés egy évre 1200 korona, lakás, fűtés és villa- gítás. Sajátkélling írt folya- másványok bizonyítványmá- solatokkal, melyk vissza nem küldetnek az urad. Számtar- ósághoz **Károly, Fehérmegye** intézendők. 4990

Kulesár,

nős, kiscsaládú, gyakorlati képzettséggel, igazságt., ki a teneszt, dohánytermelés és a gazdasági könyv vezetéssel járás, arról több évi bizonyítványt felmutathat, szerény igényű, azonnali helyre- felvételre ir. Ajánlatok bizonyít- ványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek **Somló Jakab** urhoz Budapest, VI. Szegfű-utca. 3. kúldendők. 5038

Vinczellér,

szakavatott felvétel. Aján- latok Schlessinger és Polako- vics-oz, Budapest, Thonet- udvar kúldendők. 5046

Nős

tehenészsáda kellő gyako- riaton felvételük 1902. Januárja felétek. Ajánlatok **Kiesner Ferenc** címre Gyulamajor, u. p. Győr- Zsoly küldendők. 5050

ÁLLÁST KERESŐK.

Földmives-

és tejjgazdasági iskolát vég- zett, igen jó bizonyítványokkal és néhány évi gyakorlati bíró nős egyén kulesárnak ajánlók, vagy kisebb gazdaság vezetésére, beszél magyarul és szerbiul. Január 1-én állást keres. Cím: Hejdu István gőzmalom- felügyelő Baranya-Szent- Lőrincz. 4959

Szeszlőző,

szakképzett gépész, ki a gazdasági eszközök javítását és kezelését is érti, szerény feltételek mellett állást keres. Szives megkereséseket alantl címre kéri: **Jankovics József**, Budapest, VIII., Bezerédy-u. 8. ajtó 9. 5036

Sajtós,

32 éves, családú, ki 6 éve saját számlájára sajtógyártást folytat, szerény feltételek mel- lett állást keres. Ajánlatok 1875-dik országos kiállításán nagy díszokleveleket, a millen- niálitás n. millenniumi éremt nyert. Besz. magyarul, németül, hor. átul és csehül. Szükség esetén óvadékok is ad. A kez- lésben lévő sajtókkal igazolt- hajja, hogy mit képes gyártani. Szives megkeresések **A. B. 5019.** jellige alatt a kiadó- hivatalba kéretnek. 5019

Helyettes,

vagy kisegítőnek ajánlók 1902. évi január 1-étől bár- milyen rövid időre egy ma- gányosan álló gazdaságnak minden ágában szakképzett keresztény gazdaságit, akár milyen nagy kiterjedésű birtok kezelésére. Lelekmeretes megbízhatóság igazolatlak. Cím: a kiadóhivatalban. 4909

Gazdatiszt,

ki eddig tizenkét éven át felső- magyarországi intenzív gazda- ságokban működött, esetleg százalékos fizetéssel január elsejére állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 5054b.

Szilgyártó

és kocsfenyező, 31 éves, nős, keresztény, nagyobb urada- lomokban éves állást keres. Cím: Czeglédí Pál szilgyártó és kocsfenyező Füzes-Gyarmat, Békésm. 5013

Földmivesiskolát

1898-ban végzett, katonaköte- lezettségnek is eleget tett, 26 éves nő, gyakorlati és hivatali fiatal ember, állást bármikori belépésre keresek. Cím: **Kúcsar István Pusztá-Szent- Mihály, p. Német-Léd**. 5009

9 évi

gyakorlattal, 27 éves, nős, gyermektelen egyén, ki föld- mives iskolát végzett, meg- felelő állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 5014

34 éves,

evang. vallású, nő, nős, akadémiát jeles sikerrel végezte, 13 évi praxissal bír és ha esetleg szükséges, eljutna 10000 korona óv. díkot képes lenni, keze- lőitzi állást óhájna el- egyen. 9 év óta egy 4000 holdas dunántúli gazdaságot önállóan vezet, mely állást óv. díkot a bérlet megszünté- selytán hszgyia el. Szives ajánlatok **K.** jellige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5016

Tíz éves

gyakorlattal bíró gazdasági könyvelő állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 5054a.

Gazdasági ellenőri

vagy gazdaság. könyvelő állást keres egy 1200 nős, kis családú egyén, ki kitűő bizonyítvá- nyokkal rendelkezik, a kettős könyvitelben tökéletesen járás, beszél a magyar, német és tót nyelvet. Szükség esetén óvadékok is rendelkezik. Szí- megkereséseket „Gazdasági könyvelő” jellige alatt a ki- adóhivatalba kéretnek. 4906

Gazdatiszt

nős, gyermektelen, szerény- igényű, gazdaság minden ágá- ban járás, 15 évi gyakorlati, földmives és tejjgazdasági iscolát végzett 37 éves, azon- nál vagy januári belépésre állást keres. Cím: a kiadó- hivatalba. 4857

Róm kath.

vallású 36 éves nős gazdasági szolgálatot keres, a gazdaság minden ágában járás. Cím: a kiadóhivatalban. 5025

Kezelőtiszt

állást keres a gazdaság min- den ágában járás. 15 évi gyako- riatl, földmives és tejjgazda- sági szakkiskola útján szer- zett 37 éves, nős, gyermektelen gazdaságit. Cím: a kiadó- hivatalban. 5029

Gépész-kovács,

ki ily minőségben nagyobb uradalomban már működött, s jó bizonyítványokkal ren- dekezik, állást keres. Cím: **Polanecz Péter Budapest**, VIII., Or-utca 6.

Gazdasági

tittkár vagy hasonló ál- lást keres 28 éves nemes uriember, ki gazdasági könyvitelben otthonos, 9 évi belterjes gyako- riatl bíró, német gazdasá- gi egyetem volt hall- gatója, jó vadász, intel- ligens, művelt, minden sportnak művelője, erényes, reprezentatív külsővel bír, megbízható és kantióképés. Belépés 1902. január 1. Ajánlatok **Tittkár 5007.** jellige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5007

Egy nőfien

izr. vallású 29 éves, jó bizonyítványokkal s több évi gyakorlatl bíró gazdaságit azon- nali belépésre szerény igények mellett állást keres. Gyakor- latl nagyobb gazdaságokban szerette. Állást november 1-én a birtok felosztása végett hagyta el. Cím: a kiadóhiva- talban. 5039

Alkalmazást

keres újvire egy 1200 holdas gazdaság kezelésére, ki 27 éves, ev. ref. vallású, földmives- iskolát végzett és 7 évi gyako- riatl intenzívben vezet uradalmakból nyerte, a jó ajánlattal bír. Állást november 1-én a birtok felosztása végett váltóváltani óhajta. Szives megkereséseket ké- r. **T. B. J.** uradalmi ispán, Boczonád, Hevesm. 5053

Gazdaságban

bármely megbízható állást el- fogad földmivesiskolát végzett középkorú nős egyén némi gyakorlatl, elvállalja kisebb gazdaságnak önálló kezelését is. Cím: a kiadóhivatalban. 5020

Gazdatiszt

állást keres földmivesiskolát általános kitűő sikerrel vég- zett, nős, 31 éves, 7 évi gyako- riatl bíró egyén, ki az egyező ü és kettős könyvitelben. Állást november 1-én a birtok felosztása végett váltóváltani óhajta. Cím: a kiadóhiva- talban. 5056

Gépész-kovács

fiatal, nős, lokomobílkészül- ténnyel járás, ajánlatok uradalmakhoz, vagy gőzmalomhoz is. Szives megkereséseket **Dicső Elekhez, Dégh, Veszprém.** kéretnek. 5059

Gazdatiszt állást

keres jőzanéttű, szorgalm. s. 29 éves nős egyén, ki egy gróf uradalomban negy év óta mint segédtsit van alkalmazva, a gazdaság összes ágazatában, szőlőszet, borá- szásban, a kettős és egyszerű számvitelben teljes jártasság- gal bír. Ajánlatok **Szorgalmas** jellige alatt a kiadóhivatalban megküldhető. 1042

Földmivesiskolát

végzett 32 éves, nős, szerény igényekkel bíró gyermektelen róm. kath. férfi, ki már hoz- szabó ideig gazdaságokban működött, utóbbi időben iradól szolgálatot is végzett, megfe- lelő állást keres megfelelő belépésre. Ajánlatok **G. M. 31.** alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5044

ÁLLATOK.

Telivér

Oberlonthal, borszeres tenyész- bika gladó or. **Taufer Vilmos** egyet. tanár gazdaságban, Tápó-Sily, vasútállomás Sily- Sap, hova kívánatra kocsit küldetik. 5058

Erdélyi

magyar bika. 17 drb tenyészkepes **budapesti és kolozsvári kizimaton első díjjal** kiutított „Jager” bika után fejős tehenekeket nevelve eladó. **Ugron Zoltán** Fiátfalvi gazdasága, u. p. Székely-Keresztur vasút- állomás. 4977

Hizlálásra

való és mindenféle fajta **jármos ökröket** valamint szép 1-3 éves **vöröstarka növendék ökröborjakat** 4382

bárme y mennyiségben és szerződéses szállítás mel- lett eladásra ajánlanak

Résey és Deutsch

szarvasmarha-kereskedők **Zala-Szt.-Balázs.** Nagy-Kanisza mellett.

Eredeti
Rambouillet kosok
mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók
Gróf Herberstein Albert 3151
uradalmi igazgatóságánál
Strleek,
Moryvaország.
Hanna vetőárpa
míg a készlet tart 100 kg-ent
19 koronáért kapható vasuti állomásainkól.

Vételre
kerestek 8 darab telivér Montavoni, részben előhasi **üsző és kis borjok tehén,** tova bá egy kb. 2-2½ éves **bika.** Ajánlatok **Zalcz Gusztáv** urad. főfelügyelőhöz **Bának,** Torontálmegey-ér- retek. 5028

Eladó
egy pár sötét almászsérke 184 cmtr. magas, angol főivér, gyors, kitartó és biztos kocsit 6. Mindkettő kanca 5-6 évesek, egy apató, egy anyató. **Apjút „Verneuil”, Anyjút Gr. Dezenfeld féle kanca.** Megtekinthető **Sperker Ferenc**nél Szent-Demetern, (Udvarhelym.) u. p. Nagy- Kénd. 4989

Vételre
kerestek 8 darab telivér Montavoni, részben előhasi **üsző és kis borjok tehén,** tova bá egy kb. 2-2½ éves **bika.** Ajánlatok **Zalcz Gusztáv** urad. főfelügyelőhöz **Bának,** Torontálmegey-ér- retek. 5028

Eladó
egy pár sötét almászsérke 184 cmtr. magas, angol főivér, gyors, kitartó és biztos kocsit 6. Mindkettő kanca 5-6 évesek, egy apató, egy anyató. **Apjút „Verneuil”, Anyjút Gr. Dezenfeld féle kanca.** Megtekinthető **Sperker Ferenc**nél Szent-Demetern, (Udvarhelym.) u. p. Nagy- Kénd. 4989

Gazdatiszt állást
keres jőzanéttű, szorgalm. s. 29 éves nős egyén, ki egy gróf uradalomban negy év óta mint segédtsit van alkalmazva, a gazdaság összes ágazatában, szőlőszet, borá- szásban, a kettős és egyszerű számvitelben teljes jártasság- gal bír. Ajánlatok **Szorgalmas** jellige alatt a kiadóhivatalban megküldhető. 1042

Földmivesiskolát
végzett 32 éves, nős, szerény igényekkel bíró gyermektelen róm. kath. férfi, ki már hoz- szabó ideig gazdaságokban működött, utóbbi időben iradól szolgálatot is végzett, megfe- lelő állást keres megfelelő belépésre. Ajánlatok **G. M. 31.** alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5044

ÁLLATOK.
Telivér
Oberlonthal, borszeres tenyész- bika gladó or. **Taufer Vilmos** egyet. tanár gazdaságban, Tápó-Sily, vasútállomás Sily- Sap, hova kívánatra kocsit küldetik. 5058

Erdélyi
magyar bika. 17 drb tenyészkepes **budapesti és kolozsvári kizimaton első díjjal** kiutított „Jager” bika után fejős tehenekeket nevelve eladó. **Ugron Zoltán** Fiátfalvi gazdasága, u. p. Székely-Keresztur vasút- állomás. 4977

Tő- gazdaságaimból
ajánlok gyorsnövésű egy és két éves tenyészpontyot és sül- löikrát. Cím: 5005
CORCHUS BÉLA
Budapest, IV., Molnár-u. 17.

Yorkshire-kan
kerestek tenyészkepes 1-1½ éves és nem mopszf. Ajánlatok Arneghatározással kér **Bergadásaj Forna,** u. p. C ákvár. 5064

300 darab
kérültek 100 ves fajsüldé- ket vez a felsőteleki bér- gazdaság **Erdőteleken,** Hevesmegye. 5024

Vöröstarka tinó üsző
legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizlálai való ökrök eladására és későbbi szerződésre
legelősebb érerti vállalkoznak
WEILER és EISNER
Kis-Czell kereskedők.

A Réce-Kereszturi
méséből angol telivér anykancaok és hállovak jutányosan eladó. Bővebb felvilágosítást ad a gazdaság, posta. Pánczélesek. 5052

VEGYESEK.
Eladok
Demezeri állam-ön (Szabolcs- megye) 500 q ösi szalmát, 600 q tavasi szalmát, 800 q vegyes takarmányt. Vtelaján- latot kérek **Bullyay László** földbíróhoz Percse, u. p. Krasznik-Vajda (Abaujmegey). 5077

Teletetésre
keresek 30-40 darab számos marhát, vagy ennek megfelelő növendékmarhát, tavasi szalma és zöldtakarmány bőven van, értesítést meg- keresésre **Majláth András** Esztró, u. p. Király-Daróc Szatmár-megye. 4645

Mindennemű új
ZSÁK
csomagoló vászon, nyers és vízhatlan
ponyva
a legelősebb gyári áron kapható a

FISCHER-fele
zsák- és ponyvagyárban
Budapest, Nagykorona-u. 18. Minák kívánatra ingyen, bér- mentve küldetnek.

Gazdák
a gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett
pyroleum
50%-al olcsóbb mint bér- mely más világító anyag.
Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bér- mentve.

Tő- gazdaságaimból
ajánlok gyorsnövésű egy és két éves tenyészpontyot és sül- löikrát. Cím: 5005
CORCHUS BÉLA
Budapest, IV., Molnár-u. 17.

Tő- gazdaságaimból
ajánlok gyorsnövésű egy és két éves tenyészpontyot és sül- löikrát. Cím: 5005
CORCHUS BÉLA
Budapest, IV., Molnár-u. 17.

Yorkshire-kan
kerestek tenyészkepes 1-1½ éves és nem mopszf. Ajánlatok Arneghatározással kér **Bergadásaj Forna,** u. p. C ákvár. 5064

300 darab
kérültek 100 ves fajsüldé- ket vez a felsőteleki bér- gazdaság **Erdőteleken,** Hevesmegye. 5024

3 drb Marhaméreg
1500 kg. horokképeségű erős vaskorlással 2½ mé- ter hosszu 1½ m. széles
4 drb Hidmérleg
3000 kg. horderejű száza- dos, toló súlyfajl 4 méter hosszu, 2 méter széles.
Becserélek
őcska marhamászakát új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitele- sítve 01 évi jókarban tar- 3902 tás mellett.

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.
Most jelent meg
Tejjgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.
III. évfolyam.
Szerkesztő és kiadó: **JESZENSZKY PÁL** OMGE. titkár.

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.
Most jelent meg
Tejjgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.
III. évfolyam.
Szerkesztő és kiadó: **JESZENSZKY PÁL** OMGE. titkár.

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.
Most jelent meg
Tejjgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.
III. évfolyam.
Szerkesztő és kiadó: **JESZENSZKY PÁL** OMGE. titkár.

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.
Most jelent meg
Tejjgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.
III. évfolyam.
Szerkesztő és kiadó: **JESZENSZKY PÁL** OMGE. titkár.

DÉNES MANÓ
mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.
Most jelent meg
Tejjgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.
III. évfolyam.
Szerkesztő és kiadó: **JESZENSZKY PÁL** OMGE. titkár.

Sertéseket
legmagasabb napi áron
értékesít
Bauer B. Gyula
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 73.
A magyar
gazdatisztok és erdőtisz- tek országos egyesülete ajánlja a fölabírtokos és b. r. r. uraknak állásközvetítő osztá- lyánál bejelentett tagjait el- helyez sra. Az er. ügyben való minden felvilágosítás és a közve- lítés teljesen díjmentes.

Sertéseket
legmagasabb napi áron
értékesít
Bauer B. Gyula
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 73.
A magyar
gazdatisztok és erdőtisz- tek országos egyesülete ajánlja a fölabírtokos és b. r. r. uraknak állásközvetítő osztá- lyánál bejelentett tagjait el- helyez sra. Az er. ügyben való minden felvilágosítás és a közve- lítés teljesen díjmentes.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legalkalmasabb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. **BUDAPEST—KELENFÖLD** a vasútdomusnál szembe.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Weiser J. C.

gazdasági gépgyár és malomépítész NAGY-KANIZSAN

által ajánlatnak:

Egy és kétvasu
aczélekék és ösz-
szes talajmivelő
eszközök

Szeeskavágók,

Répavágók,

Kukoricamorzselők,

Takarmánykamaberendezések,

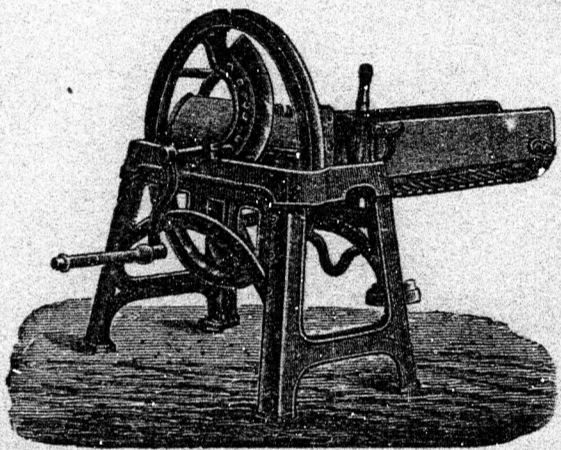
Teljes malomberendezések,

Egyes malomgépek és alkatrészek,

Öntvények saját vagy idegen minták után.

Árjegyzék szívesen küldetük.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Dohánytermelőők

figyelmébe ajánljuk meleg ágytakarónak használandó

MOLLINÓT

évek óta kipróbált legalkalmasabb minőség, egy méter 35 fillér, szélessége 84—86 cm.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA, Arad.

Mintát és magyarító leírást kívánatra bérmentve küldünk.

TAKÁCS OSZKÁR

gépgyára

BUDAPEST, Köztelek-utca 8. sz.
Üllői-út mellett.

Ajánlja jól felszerelt műhelyét mindennemű, különösen
gőzcseplőkészletek
javítására.

RAKTÁRON TART:

mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszkö-
köket, u. m.: vetőgépeket, rostákat, ekéket

merzselőket, szeeskavágókat

3241

Járgányos- és tisztító cseplőkészleteket.

Raktáron tart: kijavított gőzcseplőkészleteket, valamint az Első Magy.
Gazd. gépgyárban készült új gőzcseplőgarntúrákat.

Cserélizetek költetnek. — Mérsékelt árak, kedve 8 fizetési feltételek.

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 3. sz.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezér-
képviselője ajánl:

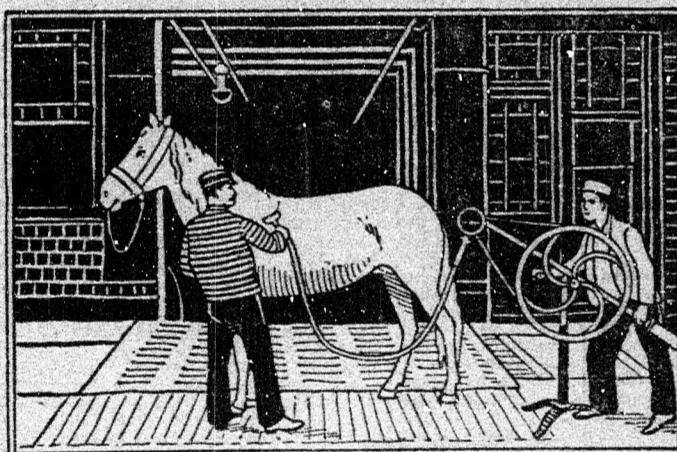
Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak),

„Martellin“ dohánytrágyát,

Eredeti stassfurti kálisók és kainitot.

A műtrágyák beltartalmáért szavatolok.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Barton
Giletta
ló- és
szarvasmarha-
nyiró-
gépek

Geittner és Rausch-nál

BUDAPEST, VI., Andrassy-út 8.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR r.-t.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 23. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

SPECIÁL-GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító és élesztőgyár teljes
gépeszeti berendezését a legnagyobb méretekig. Átlakít meglévő gyárte-
lepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

3453